A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (második tanács)

2011. október 25.*

A T-348/08. sz. ügyben,

az **Aragonesas Industrias y Energía, SAU** (székhelye: Barcelona [Spanyolország], képviselik: I. S. Forrester QC, K. Struckmann, P. Lindfelt és J. Garcia-Nieto Esteva ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: A. Biolan, J. Bourke és R. Sauer, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

elsődlegesen az [EK 81. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/38.695 - „nátrium-klorát”-ügy) 2008. június 11-én hozott C (2008) 2626 végleges bizottsági határozatnak az Aragonesas Industrias y Energíát érintő részében történő megsemmisítésére, másodlagosan pedig a határozatban ez

* Az eljárás nyelve: angol.

utóbbival szemben kiszabott bírság törlésére vagy lényeges csökkentésére irányuló kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (második tanács),

tagjai: I. Pelikánová elnök, K. Jürimäe (előadó) és S. Soldevila Fragoso bírák,

hivatalvezető: C. Kristensen tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. szeptember 10-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A felperes, az Aragonesas Industrias y Energía, SAU a spanyol jog szerint alapított társaság. 1992-ben történt alapítását követően az Uralita-csoport vegyi anyagok osztályához tartozott, amely osztály hatáskörébe tartoztak a nátrium-kloráttal kapcsolatos

tevékenységek, és amelyet az Uralita SA társaság (a továbbiakban: Uralita) igazgatósága alá helyeztek. 1994-ig az Uralita a felperes 100%-os tulajdonosa volt. 1994 decemberében az Uralita holdingtársaságot alapított, Energia e Industrias Aragonesas EIA SA (a továbbiakban: EIA) néven, amelyre átruházott minden vegyi tevékenységet. A felperes ekkor az EIA 100%-os leányvállalata lett. Kezdetben az Uralitának 98,84%-os részesedése volt az EIA-ban, később, 1995. január 1-jétől 2000. december 31-ig az Uralitának az EIA tőkéjében való ezen részesedése 49,44% és 50,71% között alakult.

2 A nátrium-klorát erős oxidálószer, amelyet a nátrium-klorid vizes oldatának elektrolízisével nyernek nyílás nélküli cellában. A nátrium-klorát előállítható kristályosított formában vagy oldatként. Főként klór-dioxid előállítására használják, a klór-dioxidot pedig a farost- és papíriparban alkalmazzák a papíripari rostanyag kifehérítésére. Egyéb alkalmazásai közé tartozik – jóval kisebb mértékben – az ivóvíztisztítás, a textilfehérítés, a gyomirtó szerek és az uránfinomítás (az [EK 81. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban [COMP/38.695 - „nátrium-klorát"-ügy] 2008. június 11-én hozott C (2008) 2626 végleges bizottsági határozat határozat [a továbbiakban megtámadott határozat] (2) preambulumbekezdése).

3 2003. március 28-án a svédországi székhelyű EKA Chemicals AB (a továbbiakban: EKA) képviselői a bírságok alóli mentesítés, illetve a bírságok csökkentése iránti kérelmet terjesztettek elő a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.; a továbbiakban: engedékenységi közlemény) alapján a nátrium-klorát iparra vonatkozó kartell fennállásával kapcsolatban. 2003. március 31-én az EKA kérelmét az általa szolgáltatott okirati bizonyítékokkal és képviselői szóbeli nyilatkozataival (a továbbiakban: az EKA 2003. évi nyilatkozatai) támasztotta alá.

4 2003. szeptember 30-án az Európai Közösségek Bizottsága az engedékenységi közlemény 15. pontja értelmében az EKA számára a bírságok alóli feltételes mentesség megadásáról szóló határozatot hozott.

5 2004. szeptember 10-én a Bizottság az [EK 81. cikkben] és [EK 82. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 18. cikkének (2) bekezdése értelmében információkérést intézett a finnországi székhelyű Finnish Chemicals Oy-hoz (a továbbiakban: FC), a franciaországi székhelyű, a megtámadott határozatban „Atochem" cégnév alatt jelölt Arkema France SA-hoz (a továbbiakban: Arkema France) és végül a felpereshez.

6 2004. szeptember 24-én a Bizottság meghallgatta L.-t, az Arkema France munkavállalóját (a továbbiakban: L. [Arkema France]), (a továbbiakban: az Arkema France nyilatkozatai).

7 2004. október 18-án az Arkema France a Bizottság információkérésére adott válaszában az engedékenységi közlemény alapján a bírságok alóli mentesítés, illetve a bírságok csökkentése iránti kérelmet terjesztett elő.

8 2004. október 29-én az FC a Bizottság helyiségeiben tartott találkozó során az engedékenységi közlemény alapján a bírságok csökkentése iránti kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz, és szóban adott felvilágosítást a Bizottságnak a nátrium-klorátra vonatkozó vizsgálatról. 2004. november 2-i levelében az FC megerősítette a bírságok csökkentése iránti kérelmét, és egyidejűleg okirati bizonyítékokkal szolgált a Bizottság által hivatkozott jogsértésben való részvételével kapcsolatban.

9 2004. november 4-én a Bizottság és az EKA képviselőivel találkozóra került sor. 2004. november 11-én az EKA kiegészítő információkat küldött a Bizottságnak a nátrium-klorát piacának legutóbbi alakulására vonatkozóan.

10 2004. december 3-án és 9-én a felperes válaszolt a Bizottság 2004. szeptember 10-i információkérésére.

11 2006. július 6-án az EKA új szóbeli nyilatkozatot tett a Bizottság számára, amely nyilatkozatot két munkavállalója 2006. július 19-i és 20-i kikérdezése követett. 2006. augusztus 29-én az EKA újabb szóbeli szóbeli nyilatkozatokat tett a Bizottság helyiségeiben tartott találkozó során (a továbbiakban: az EKA 2006. évi nyilatkozatai).

12 2006. november 13. és 2008. április 11. között a Bizottság az 1/2003 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése értelmében információkéréseket intézett több társasághoz, és különösen 2006. november 13-án, 2007. február 8-án, 2007. március 12-én és 2008. április 11-én a felpereshez.

13 2007. július 27-én a Bizottság kifogásközlést fogadott el, amelynek címzettjei többek között az EKA, az FC, az Arkema France, a felperes és az Uralita volt.

14 Az előírt határidőn belül a felperes közölte a Bizottsággal a kifogásközlésre vonatkozó észrevételeit. A felperesnek hozzáférése volt egyrészt a Bizottság aktájához az utóbbi által küldött, közokiratokat tartalmazó DVD formájában, másrészt pedig az engedékenységi közleményre hivatkozó kérelmezőknek a Bizottság által a vizsgálati eljárás során beszerzett szóbeli nyilatkozatai átiratához.

15 2007. november 20-án több érintett társaság – köztük az Uralita, a felperes azonban nem – élt azon jogával, hogy a Bizottság szóban meghallgassa őket.

16 2008. június 11-én a Bizottság elfogadta a megtámadott határozatot, és arról 2008. június 16-án értesítette a felperest.

17 A megtámadott határozat (69) preambulumbekezdésében a Bizottság lényegében megállapítja, hogy az EKA, az FC, az Arkema France és a felperes találkozókon vettek részt, és kapcsolatban álltak egymással abból a célból, hogy az értékesítési mennyiségeik felosztása, valamint a nátrium-klorát piaci árainak az Európai Gazdasági Térségen (a továbbiakban: EGT) belüli rögzítése révén felosszák a nátrium-klorát piacát. Ez alapján a Bizottság vagy találkozók, vagy telefonhívások formájában felvett 72 versenyellenes kapcsolatból (a továbbiakban: 72 versenyellenes kapcsolat) álló listát állított össze. E lista a megtámadott határozat I. mellékletében található. Ezenkívül a megtámadott határozat II. mellékletében található az említett határozatban hivatkozott személyek listája. E hivatkozott nevek között szerepel S. és W., az EKA munkavállalóinak (a továbbiakban: S. (EKA) és W. (EKA)), A. és S., az FC munkavállalóinak (a továbbiakban: S. (FC)), L. (Arkema France) és A., a felperes munkavállalójának (a továbbiakban: A. (Aragonesas)) neve. Szintén a megtámadott határozat (69) preambulumbekezdésében a Bizottság utal arra, hogy az említett versenyellenes magatartásokra az EKA és az FC esetében 1994. szeptember 21-től, az Arkema France esetében 1995. május 17-től, a felperes esetében pedig 1996. december 16-tól került sor. A versenyellenes magatartások legalább 2000. február 9-ig tartottak az EKA, az FC, az Arkema France és a felperes esetében.

18 A megtámadott határozat (70) és (71) preambulumbekezdésében a Bizottság kifejtette, hogy a kartell keretében hozott határozatok betartását elsősorban kétoldalú találkozók és telefonbeszélgetések alkalmával ellenőrizték, amelyek során a felek kicserélték a vevőkkel való tárgyalásokra, különösen az eladott mennyiségekre és az alkalmazott árakra vonatkozó, érzékeny üzleti információkat. A Bizottság hozzátette, hogy a kartell résztvevői a nátrium-klorát piacának stabilizálására vonatkozó

stratégiát folytattak, amelynek végső célja a termék értékesített mennyiségének egymás közötti felosztása, az ügyfelekkel szembeni árpolitikájuk összehangolása, és ezáltal maximális nyereségráta elérése volt.

19 Továbbá a megtámadott határozat (73)–(78) preambulumbekezdésében a Bizottság nagyvonalakban bemutatta a kartell működési alapelveit. Így a legnagyobb nátrium-klorát-gyártók közötti számos kapcsolatot megemlített, amelyek elsődleges célja az érintett földrajzi piacokon az eladási mennyiségek egymás közötti felosztására és az ügyfelekkel kötött szerződésekben elérhető árak rögzítésére irányuló tárgyalás volt. A Bizottság szerint az érzékeny üzleti információk cseréje az összejátszó magatartás fontos aspektusát jelentette, mivel a résztvevők később előre láthatták a versenytársaik piaci magatartását. A kartell működését illetően a Bizottság azt állítja, hogy a nátrium-klorát-gyártók két- vagy többoldalú találkozók és telefonbeszélgetések formájában rendszeres kapcsolatot tartottak, nem követtek azonban előre meghatározott tervet. A Bizottság pontosítja ugyanakkor, hogy a felső vezetés szintjén többoldalú találkozókat tartottak, gyakran az Európai Vegyipari Tanács (a továbbiakban: CEFIC) nátrium-klorát munkacsoportjának üléseihez kapcsolódóan. Végül a Bizottság szerint, ami a tárgyalási naptárat illeti, a versenytársak közötti kapcsolatok általában az év vége felé élénkültek fel (október és december között), amely megfelelt a nátrium-klorát-gyártók és vevőik között a következő évre vonatkozóan kötött szerződések éves tárgyalási időszakának. A Bizottság azonban arról számol be, hogy a vizsgálat tárgyát képező időszakban ezek a tárgyalások gyakran a következő év eleje után, különösen januárban és februárban folytatódtak.

20 Ami a felperes jogsértő magatartását illeti, a megtámadott határozat (350) és (356) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a jogellenes megállapodásokban való részvételének értékelése érdekében a Bizottság egyrészt a bírságok alóli mentesítés,

illetve a bírságok csökkentése iránti kérelmekre, másrészt olyan egyidejű dokumentumokra hivatkozott, amelyek a Bizottság szerint bizonyítják, hogy a felperes a kartell más résztvevőivel is tárgyalt, végül pedig a felperesnek a CEFIC hivatalos üléséhez kapcsolódó, 1998. január 28-i brüsszeli jogellenes találkozón (a továbbiakban: az 1998. január 28-i jogellenes találkozó) való részvételére vonatkozó beismerésére.

21 Ami közelebbről a jogsértéssel egyidejű bizonyítékokat illeti, a Bizottság a megtámadott határozat (349) és (350) preambulumbekezdésében az alábbiakra hivatkozik:

„(349) [S. (FC)] feljegyzései háromszor hivatkoznak a felperessel folytatott telefonos megbeszélésre. Először is 1996. december 16-án [S. (FC)] egy [S.-sel (EKA)] folytatott beszélgetés során megerősítette, hogy az [FC] tartja magát a Spanyolország és Portugália esetében megállapodott árakhoz, és egyúttal hivatkozott [a felperessel] folytatott tárgyalásokra: »[BIZALMAS][1]« (Kiemelés a Törvényszéktől, lásd a (130) preambulumbekezdést). A »BIZALMAS« megjegyzés azt mutatja, hogy [S. (FC)] előzőleg személyesen beszélt [a felperessel] az árakról, ami részét képezte a kartell résztvevői közötti megállapodások egészének. Továbbá [S. (FC)] feljegyzései említést tesznek egy [S.-sel (EKA)] folytatott telefonos megbeszélésről: »[BIZALMAS]« (Kiemelés a Törvényszéktől, lásd a (219) preambulumbekezdést). E megjegyzés arról tanúskodik, hogy az Arkema France közvetlenül árakról beszélt [a felperessel], ami – még egyszer – az árak átfogó összehangolásához tartozik. Végül [S. (FC)] feljegyzései az 1999. december 9-i telefonhívással kapcsolatban pontosítanak: »[BIZALMAS]« (Kiemelés a Törvényszéktől, lásd a (258) preambulumbekezdést). E megjegyzésből kitűnik, hogy [S. (FC)] feljegyezte azt, amit [L. (Arkema France)] telefonon mondott neki, vagy hogy beszámolt utóbbinak az általa [a felperessel] folytatott beszélgetésről. Nem számít, [hogy a felperes] egyikkel vagy másikkal beszélt, hiszen a feljegyzések tartalmából kitűnik, hogy a szóban forgó megbeszélés jogellenes volt.

1 – Rejtett bizalmas adatok.

(350) E hivatkozások egyértelműen tanúsítják [a felperessel] folytatott közvetlen telefonos kapcsolatokat, és nyilvánvalóan utalnak arra, hogy utóbbi közvetlenül hozzájárult az árakra vonatkozó általános megállapodásokhoz. Továbbá [a felperes] megerősítette, hogy részt vett [az 1998. január 28-i jogellenes találkozón], amely során a versenytársak jogellenes megbeszéléseket folytattak (lásd a (182) és (184) preambulumbekezdést). A Bizottság tehát – a jelen ügyben beszerzett szóbeli nyilatkozatokra és a tényállással egyidejű bizonyítékokra hivatkozva, amelyek egyértelműen versenyellenes magatartásról tanúskodnak a részéről – arra következtet, [hogy a felperes] a jogsértés egészében részt vett. Ilyen körülmények között [a felperes] feladata magyarázó bizonyítékokkal szolgálni arra, hogy mennyiben egyeztethető össze a magatartása a versenymagatartásokkal."

22 A megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében a Bizottság az alábbiakat állapította meg:

„A többi esetben, amikor [a felperesre] történik hivatkozás […] a [megtámadott] határozatban, a Bizottság elfogadja a társaság azon érvét, amely szerint az információk inkább harmadik személytől származhatnak, mint magától az érdekelttől. A Bizottság aktája nem tartalmaz elegendő bizonyítékot ahhoz, hogy bizonyosan meg lehessen állapítani, hogy a szóban forgó információk közvetlenül a felperestől származtak. Ezt azon jogsértés időtartamának szintjén fogják figyelembe venni, amelyért [a felperesnek] felelnie kell."

23 A jogsértés időtartamát és különösen a felperes jogsértésben való részvétele kezdetének és végének időpontját illetően a Bizottság a megtámadott határozat (487)–(489) preambulumbekezdésében az alábbiakat fejtette ki és állapította meg:

„(487) Az EKA és az [FC] […]-tól, [a felperes] pedig legalább 1996. december 16-tól vett részt versenyellenes megállapodásokban (lásd a (130) preambulumbekezdést). […]

(488) Ami a jogsértés végét illeti, a Bizottság tudomása szerint az utolsó versenyellenes találkozóra – amelyen az EKA, az Atochem és [a felperes] vettek részt – 2000. február 9-én került sor. E találkozó során az EKA nyíltan eltávolodott a kartelltől, kijelentve, hogy nem hajlandó több tárgyaláson részt venni a versenytársakkal. Az egyik résztvevő ekkor egyértelműen kijelentette azon szándékát, hogy többé nem kíván a kartellben részt venni, és a Bizottság szerint a számításba vehető nátrium-klorát-gyártók utolsó kapcsolatáról van szó (lásd még a (283) preambulumbekezdést). Míg az EKA, az Atochem és [a felperes] közvetlenül vettek részt a 2000. február 9-i találkozón, semmi nem utal arra a Bizottság aktájában, hogy az [FC] nyíltan eltávolodott volna a kartelltől ezen időpontot megelőzően (egyébként egyik fél sem hivatkozott ilyen távolságtartásra). Következésképpen a Bizottság 2000. február 9-ét tekinti a kartell vége időpontjának minden érintett vállalkozás, a jelen esetben az EKA, az [FC], az Atochem és [a felperes] esetében.

(489) Ebből következik, hogy a […] [megtámadott] határozatban leírt jogsértés teljes időtartama […] [a felperes] és az Uralita esetében 3 év, 1 hónap."

24 A megtámadott határozat (444) és (455)–(468) preambulumbekezdésében a Bizottság egyrészt úgy véli, hogy az Uralita meghatározó befolyást gyakorolt a felperes stratégiai irányultságára és teljes kereskedelmi politikájára, másrészt pedig, hogy az EIA Uralita általi beolvasztását követően az EIA-t mint a felperes egyedüli részvényesét a jogsértésért terhelő felelősség átszállt az Uralitára. Következésképpen a megtámadott határozat (469) és (487)–(489) preambulumbekezdésében a Bizottság [a felperest] és az Uralitát egyetemleges felelősnek tartja a felperes által 1996. december 16. és 2000. február 9. között, vagyis 3 év, 1 hónapos időtartamban elkövetett jogsértésért (a továbbiakban: szóban forgó jogsértés).

25 Ami a kiszabandó bírságok összegének meghatározását illeti, a megtámadott határozat (498) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok

megállapításáról szóló iránymutatásra (HL 2006. C 210., 2. o., a továbbiakban: 2006. évi iránymutatás) támaszkodott. Továbbá a jelen esetben a megtámadott határozat (509) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az eladások értékének meghatározása céljából a Bizottság az EGT-ben az egyes vállalkozások által a gazdasági év során megvalósított nátrium-klorát-eladásokat vette figyelembe, ami megfelel a jogsértés utolsó teljes évének, és amely 1999. december 31-én ért véget.

26 Ami a bírság alapösszegének meghatározását illeti, a megtámadott határozat (509)–(524) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság először is a szóban forgó jogsértés súlyát illetően azt állapította meg egyrészt, hogy az – mivel a piacok felosztására és az árak rögzítésére vonatkozó megállapodásokon alapult – különösen súlyos volt (a megtámadott határozat (512) preambulumbekezdése), másrészt hogy az e jogsértésben részt vevő vállalkozások összesített piaci részesedése 1999-ben 90% volt az EGT-n belül (a megtámadott határozat (513) preambulumbekezdése), ezenkívül, hogy e jogsértés az EGT területének jelentős részén fejtette ki hatásait (a megtámadott határozat (514) preambulumbekezdése), és végül hogy a megállapodásokat – még ha nem is mindig nyújtották a várt eredményt – általában véve végrehajtották (a megtámadott határozat (515) preambulumbekezdése). Következésképpen a Bizottság a minden egyes részt vevő vállalkozás eladásai értékének az alapösszeg meghatározása érdekében alkalmazott arányát 19%-ban állapította meg.

27 Másodszor a Bizottság a szorzótényezőt a jogsértés időtartama alapján a 2006. évi iránymutatás 24. pontjának rendelkezései értelmében 3,5-ben állapította meg.

28 Harmadszor a megtámadott határozat (523) preambulumbekezdésében a Bizottság a 2006. évi iránymutatás 25. pontja alapján és a szóban forgó vállalkozásoknak a megtámadott határozat tárgyát képező megállapodásokhoz hasonló, árrögzítésre vonatkozó horizontális megállapodásokban való részvételtől való elrettentése érdekében

úgy döntött, hogy a bírság alapösszegét megemeli a megtámadott határozat (512)–(515) preambulumbekezdésében vizsgált tényezők alapján 19%-on megállapított kiegészítő összeggel.

29 A Bizottság a megtámadott határozat 1. cikkének g) és h) pontjában azt állapította meg, hogy a felperes és az Uralita megsértették az EK 81. cikket és az EGT-Megállapodás 53. cikkét azáltal, hogy 1996. december 16. és 2000. február 9. között számos megállapodásban és összehangolt magatartásban vettek részt azzal a céllal, hogy felosszák az értékesítési mennyiségeket, rögzítsék az árakat, kicseréljék az árakkal és az értékesítési mennyiségekkel kapcsolatos, érzékeny üzleti információkat és ellenőrizzék a versenyellenes megállapodások végrehajtását a nátrium-klorát EGT-n belüli piacán.

30 A megtámadott határozat 2. cikkének f) pontjában a Bizottság 9 900 000 euró összegű bírságot szabott ki a felperessel és az Uralitával szemben egyetemlegesen.

31 A megtámadott határozat 3. cikkében a Bizottsága a megtámadott határozat 1. cikkében említett vállalkozásokat kötelezi arra egyrészt, hogy – amennyiben ezt még nem tették meg – azonnal szüntessék be a megállapított jogsértést, másrészt pedig tartózkodjanak a megtámadott határozat 1. cikkében leírt bármilyen cselekedet vagy magatartás megismétlésétől, továbbá az olyan cselekedetektől és magatartásoktól, amelyeknek azonos vagy hasonló célja vagy hatása van.

32 A megtámadott határozat 4. cikke felsorolja a megtámadott határozat címzettjeit, amelyek között a felperes is szerepel.

Az eljárás és a felek kérelmei

33 A Törvényszék Hivatalához 2008. augusztus 26-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

34 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (második tanács) a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott. A Törvényszék néhány kérdést tett fel a feleknek, és bizonyos dokumentumok benyújtására kérte a Bizottságot. A felek az előírt határidőn belül válaszoltak az említett kérdésekre, és eleget tettek e kéréseknek.

35 2010. szeptember 3-i levelében a Bizottság észrevételeket terjesztett elő a T-348/08. sz. ügyben a tárgyalásra készített jelentéssel kapcsolatban.

36 A tárgyaláson a Törvényszék átadta a feleknek a Bizottság aktájának 1159. és 1160. oldalát. A felek megerősítették, hogy azon kívül, hogy az e két oldalon szereplő francia bekezdéseket a Törvényszék kézzel írt számozással látta el, az említett másolat szigorúan megegyezik a Bizottság aktájának említett oldalain szereplő eredetivel.

37 A szóbeli szakasz 2010. szeptember 10-én zárult le.

38 Keresetében a felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– elsődlegesen semmisítse meg a megtámadott határozatot, amennyiben az rá vonatkozik;

– másodlagosan módosítsa a megtámadott határozat 1. és 2. cikkét a vele szemben kiszabott bírság összegének törlése vagy lényeges csökkentése érdekében;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

39 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

A – *A megtámadott határozat megsemmisítése iránti kérelemről*

40 Keresete alátámasztása érdekében a felperes két jogalapra hivatkozik. Az első jogalap jogi és értékelési hibákon alapul, amennyiben a Bizottság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben. A második jogalap a Bizottság által a felperessel szemben kiszabott bírság összegének kiszámítása során elkövetett jogi és értékelési hibákon alapul.

1. *A jogi és értékelési hibákra alapított első jogalapról, amennyiben a Bizottság azt állapította meg, hogy a felperes a jogsértésben 1996. december 16. és 2000. február 9. között vett részt*

41 Az első jogalapban a felperes azt állítja, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban hivatkozott bizonyítékok nem bizonyítják jogilag megkövetelt módon, hogy részt vett a szóban forgó jogsértésben. Ezen első jogalap két részre oszlik. A Bizottság nem bizonyította először is, hogy a felperes közvetlenül részt vett a szóban forgó jogsértésben 1996. december 16. és 2000. február 9. között, másodszor pedig, hogy az EGT egész területére kiterjedő egységes és folyamatos jogsértésben vett részt.

a) A felek érvei

42 A felperes szerint a Bizottság által a szóban forgó jogsértés neki való betudása érdekében hivatkozott bizonyítékcsoport a következő három fajta bizonyítékon alapszik. Az első abban a tényben rejlik, hogy a felperes elismerte részvételét az 1998. január 28-i, az EKA-val, az FC-vel és az Arkema France-szal való jogellenes találkozón. A második S. (FC) kézzel írott feljegyzésein (a továbbiakban: S. (FC) feljegyzései) alapszik. A harmadik tényező az EKA 2003. évi és 2006. évi nyilatkozatain alapszik. Ugyanakkor e három – külön vagy együtt vizsgált – bizonyíték közül egyik sem bizonyítja minden ésszerű kétségen felül, hogy a felperes jogellenes kartellben vett részt.

43 Ami először is az 1998. január 28-i jogellenes találkozót illeti, a felperes nem vitatja, hogy részt vett azon. Szerinte pusztán informális összejövetelről volt szó, egy hotel folyosóján. Mindazonáltal emlékeztet arra, hogy – amint kitűnik S. (FC) feljegyzéseiből, amelyek a Bizottság aktájának 1159. oldalán szerepelnek – a kartell vezetői távozásra kérték a felperes munkavállalóját, kevéssel a csoport megalakulása után. Ennélfogva a

felperes azt állítja, hogy az a tény, hogy részben jelen volt egyetlen találkozón a Bizottság által megállapított, a kartell tagjai közötti 72 versenyellenes találkozásból, nem teszi lehetővé, hogy a megtámadott határozat többi címzettje közötti nagyon összetett és rendszeres gyakoriságú megállapodásokban való részvételt lehessen neki betudni.

44 Másodszor, ami a jogsértéssel egyidejű, S. (FC) feljegyzéseire alapított bizonyítékokat illeti, azok kizárólag a felperesre történő három, közvetett hivatkozásból állnak, melyeket a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdése említ. Egyrészt ugyanis kitűnik mind az említett preambulumbekezdésből, mind az említett határozat (352) preambulumbekezdéséből, hogy kizárólag az S. (FC) feljegyzésein alapuló e három hivatkozás jelenti a felperessel szembeni vád tárgyát képező tényállással egyidejű bizonyítékokat. Másrészt az említett határozat (352) preambulumbekezdésének szövegéből kitűnik, hogy maga a Bizottság vélte úgy, hogy nem lehetséges bizonyosan megállapítani, hogy az S. (FC) feljegyzésein alapuló, a felperesre vonatkozó többi információ közvetlenül az utóbbitól származott.

45 A felperes hozzáfűzi, hogy a többi nyilatkozatet, amelyek az engedékenységi közleményre hivatkozó kérelmekben szerepelnek, amelyeket a Bizottság a beadványaiban megpróbál előtérbe helyezni a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében hivatkozott három hivatkozással szemben, eltérően lehet értelmezni attól, mint amit a Bizottság javasol, és nem engednek arra következtetni, hogy a felperes egységes és folyamatos jogsértésben vett volna részt. Végül a Bizottság egyéb bizonyítékokra is támaszkodik, amelyekre egyrészt nem hivatkozott a megtámadott határozatban, másrészt pedig egyáltalán nem mutatják a felperes bűnösségét, ami megmagyarázza, hogy miért hagyták ki azokat az említett határozatból. Pontosabban a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság ellenkérelmében azt állítja, hogy a határozat nemcsak a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében szereplő három hivatkozáson alapszik, hanem az S. (FC) feljegyzéseiből vett, őt érintő egyéb hivatkozásokon is. A felperes vélekedése szerint újra kell gondolni azt, hogy minden egyes rá való hivatkozást közvetlenül ellene irányuló állításnak kellene értelmezni. Márpedig, bár

a Bizottság a „[megtámadott] határozat egyértelmű szövegére" hivatkozik a felperessel szemben az S. (FC), feljegyzésein alapuló, ezen egyéb hivatkozásokat illetően, a felperes vele ellentétben úgy gondolja, hogy ezek vagy nem minősülnek őt terhelő bizonyítékoknak, vagy nem bizonyítják a szóban forgó jogsértésben való részvételét.

46 Végül a felperes úgy véli, hogy ellentétben azzal, ami a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdéséből kitűnik, amennyiben ott az szerepel, hogy ha az S. (FC), feljegyzésein alapuló egyéb információk inkább harmadik személytől származnak, és nem a felperestől, „azt azon jogsértés időtartamával kapcsolatban fogják figyelembe venni, amelyért [a felperesnek] felelnie kell", a Bizottság nem módosította a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele időtartamára vonatkozóan végzett számítását ahhoz viszonyítva, ami a kifogásközlésben szerepelt. Ebből arra következtet, hogy a megtámadott határozatban megállapított időtartam nem helyesen tükrözi a szóban forgó jogsértésben való állítólagos részvétele terjedelmét, és hogy azt a Bizottság nem módosította, és azzal kapcsolatban nem tett engedményt, a bizonyítékok árnyaltságának tükrözése érdekében.

47 Ami a felperesre történő, a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében figyelembe vett első hivatkozást illeti, az az S. (FC) és S. (EKA) között 1996. december 16-án lezajlott telefonbeszélgetésre vonatkozik, amely során előbbi felelevenítette a felperessel a spanyolországi árakkal kapcsolatban folytatott beszélgetést. A felperes úgy érvel, hogy e hivatkozás nem bizonyítja minden ésszerű kétséget eloszlatva ezzel kapcsolatban, hogy kartellben vett részt. Ugyanis, egyrészt az érintett munkavállaló tagadta, hogy kapcsolatban állt volna S.-sel (FC) a CEFIC hivatalos közgyűléseinek keretein kívül. Másrészt e hivatkozás csak az EKA-val a felperessel kapcsolatban folytatott beszélgetés tartalmára vonatkozik. Végül a többi bizonyíték nem sugallja azt, hogy a felperes részt vett az 1997 első harmadára vonatkozó ármegállapodásban a nátrium-klorátra vonatkozó szerződések aláírását megelőző tárgyalási időszakban. Ha a felperes ebben az időszakban részt vett volna kartellben, azt S. (FC) feljegyzései gyakrabban és nem csak közvetve említették volna meg.

48 A felperesre történő második hivatkozás S. (FC) és S. (EKA) között 1998. december 4-én lezajlott telefonbeszélgetéssel kapcsolatos, amely során utóbbi az Arkema France-szal a portugáliai árakkal kapcsolatban folytatott megbeszélését elevenítette fel. Ez utóbbi beszélgetésből kitűnik, hogy az Arkema France azt javasolta S.-nek (EKA), hogy forduljon a felperes egyik munkavállalójához. A felperes úgy véli, hogy ez a részlet nem utal arra, hogy részt vett a kartellben, hanem ellenkezőleg azt sugallja, hogy azt kérték a felperestől, hogy ne csökkentse az árait. Végeredményben a felperes megjegyzi, hogy az Arkema France (L. [Arkema France] 2004. szeptember 24-i meghallgatásán megfogalmazott) engedékenységi közleményre hivatkozó kérelme nem tartalmazza a felperes nevének említését az 1998 közepe és 2000 májusa között lezajlott megbeszélések keretében. Másfelől e részlet az Arkema France, az FC közvetlen versenytársának egyik nyilatkozatára vonatkozik. Ezért a felperes úgy gondolja, hogy amikor az Arkema France beszélt S.-sel (EKA), az előbbinek – mint az FC agresszív versenytársának – érdekében állhatott, hogy elhitesse vele, hogy az ár nem csökken, és hogy az FC-nek tartania kellett az előző évi szintet. Végül a felperes kijelenti, hogy 1998 során csökkentette a nátrium-klorátra vonatkozó eladási árait Portugáliában. Következésképpen a második hivatkozás nemcsak, hogy nem bizonyítja, hogy a felperes részt vett tárgyalásokon az érintett időszakban, hanem emellett mentő bizonyítékot is képez, mivel azt sugallja, hogy a felperes nem hangolta össze a magatartását a kartell tagjaival.

49 A felperesre történő harmadik hivatkozás az S. (FC) és L. (Arkema France) között 1999. december 9-én lezajlott telefonbeszélgetéssel kapcsolatos, amely során e két tárgyalófél közül az egyik utalt arra, hogy beszélt a felperessel. Márpedig a felperes azt állítja, hogy az a tény, hogy valaki beszélt vele, önmagában nem jelenti azt, hogy jogellenes magatartást tanúsított. Ugyanis, mivel olyan vállalkozásként érzékelték, amely nem kíván együttműködni, lehetséges, hogy a kartell többi tagjának szüksége volt arra, hogy beszéljen vele annak megpróbálása érdekében, hogy „beállítsák a sorba". Másfelől a felperes ismét megjegyzi, hogy e harmadik hivatkozásnak ellentmondanak az L. (Arkema France) meghallgatása során beszerzett nyilatkozatok, amelyek már nem hivatkoznak úgy a felperesre, mint aki részt vett a kartellben 1998 közepe és 2000 májusa között.

50 Harmadszor, ami az EKA 2003. és 2006. évi nyilatkozatait illeti, a felperes emlékeztet arra, hogy a Bizottság szerint azok megmagyarázzák a „felperes részvételét a spanyol, francia és portugál vevők tekintetében". Pedig az FC és az Arkema France egyáltalán nem fogalmazott meg ilyen vádat.

51 Először is, ami az EKA 2003. évi nyilatkozatait illeti, azokból nem következik, hogy a kartell fő résztvevői az EKA, az FC és az Arkema France voltak. A felperes csekély mértékben vett részt a megállapodásokban. Továbbá a Bizottság a megtámadott határozat (358) preambulumbekezdésében és az ahhoz kapcsolódó 391. sz. lábjegyzetben konkrétan az EKA 2003. évi nyilatkozatait említi. Ez alapján a felperes e nyilatkozatok három olyan részletét mutatja be, és megjegyzést fűz hozzájuk, amelyek Spanyolországra, Franciaországra és Portugáliára vonatkoznak. E három részlet az EKA nyilatkozata referenciarészleteinek minősülnek, amelyek megmagyarázzák utóbbi állítását, amely szerint a felperes részt vett a kartellben a spanyol, francia és portugál vevők tekintetében való piaci helyzete és piaci érdekei szerint.

52 Ami az első, Spanyolországra vonatkozó részletet illeti, abból kitűnik, hogy az EKA különösen azt nyilatkozta, hogy „[BIZALMAS]". E tekintetben a felperes arra hivatkozik, hogy ha várható, hogy piaci részesedéseket veszít Spanyolországban, természetes lenne, hogy megpróbál ügyfeleket szerezni a szomszédos piacokon, például Franciaországban vagy Portugáliában. Ebben az esetben a versenyszabályoknak alávetett piacon megszokott magatartásról lenne szó. A Bizottság által elfogadotthoz képest tehát létezik egy másik értelmezés, amely a piacon megszokott magatartásnak megfelelő értelmezés.

53 Ami a második, Franciaországot érintő részletet illeti, abból kitűnik, hogy az EKA konkrétan kijelentette, hogy „[BIZALMAS]". A felperes azt állítja, hogy a Bizottság e nyilatkozatra támaszkodik, hogy azt sugallja, hogy Franciaországban kétoldalú megállapodások léteztek a mennyiségeket illetően az Arkema France és az EKA-n kívüli egyéb gyártók között. Ennélfogva a felperes úgy érvel, hogy az EKA e nyilatkozata kizárólag híresztelésen alapszik, hiszen azt állítja, hogy a felperes olyan megállapodásokban vett részt, amelyekben az EKA nem. Az e nyilatkozatban foglalt információk tehát csak harmadik személytől, például az Arkema France-tól származhattak.

Márpedig a felperes megjegyzi, hogy az engedékenységi közleményre hivatkozó kérelmében az Arkema France nem tesz említést a felperessel való külön megállapodásról. Azon harmadik személy nyilatkozata, aki olyan megállapodás létezését állítja, amelyet más gyártók „látszólag" kötöttek, nem alkalmas az ilyen megállapodás létezésére vonatkozó meggyőződés alátámasztására. Következésképpen az EKA nyilatkozatának e részlete nem kellően egyértelmű ahhoz, hogy gyanúba keverje a felperest a szóban forgó jogsértés elkövetésével kapcsolatban.

54 Ami a harmadik, Portugáliára vonatkozó részletet illeti, abból kitűnik, hogy az EKA konkrétan kijelentette, hogy „[BIZALMAS]". A felperes azt állítja, nem érti, hogy e nyilatkozat mennyiben minősülne ellene szóló bizonyítéknak, ha csak az EKA-t, az Arkema France-ot és az FC-t keveri gyanúba a mennyiségekre vonatkozó megállapodást illetően.

55 Másodszor, ami az EKA 2006. évi nyilatkozatait illeti, azokat a bizottsági kérés nyomán tették. Márpedig a felperes azt állítja – és a Bizottság védekezési érvei ellenére fenn is tartja –, hogy e 2006. évi nyilatkozatok az EKA korábbi nyilatkozataiban, különösen a 2003. évi nyilatkozatokban szereplő bizonyos hibákat javítanak, sőt ellentmondanak bizonyos állításoknak. Így az EKA a 2006. évi nyilatkozataiban kijelentette, hogy a felperes csak egy, nem pedig több mint öt találkozón vett részt. Ezenkívül az EKA már nem állítja azt, hogy a felperes és az Arkema France külön megállapodás keretében felosztották a franciaországi piaci részesedéseiket. Végül a felperes megjegyzi, hogy a spanyol piacot illetően az EKA új nyilatkozata megerősíti véleményét, amely szerint a Bizottság által megállapított magatartások teljesen megszokottak. Ugyanígy az EKA 2006. évi nyilatkozatai már nem tartalmazzák a felperes külön említését a spanyol, portugál és francia piacot illetően. A felperes azt állítja, hogy bár az EKA azt nyilatkozta, hogy a felperes részt vett a megállapodásokban, ezzel kapcsolatban nem tett semmilyen külön utalást. Megjegyzi ugyanis, hogy míg az EKA nyilatkozatai tévesen gyanúsítják a felperest azzal, hogy öt találkozón vett részt, a Bizottság helyesen tette, hogy azokról nem tett említést a megtámadott határozatban. Nevének egyetlen

említése mentő bizonyítékot jelent a felperesre nézve, hiszen arra utal, hogy az EKA és az FC úgy döntöttek, hogy nem emelik az áraikat abban az esetben, ha a felperes, az Arkema France és [BIZALMAS] nem követi őket.

56 A felperes ebből arra következtet, hogy az EKA 2003. és 2006. évi nyilatkozatai közötti következetlenségek kétségeket támaszthatnak a pontosságukat és a bizonyító erejüket illetően. Ennélfogva nem alapozhatják meg a Törvényszék szilárd meggyőződését azzal kapcsolatban, hogy a felperes jogsértést követett el. Továbbá e nyilatkozatok egyáltalán nem tesznek említést a felperessel folytatott találkozókról vagy telefonbeszélgetésekről. Következésképpen nem elegendőek az EK 81. cikk megsértéséért való felelősség felperesnek történő betudhatóságához.

57 Másfelől, negyedszer a felperes azt állítja, hogy a Bizottság tévesen állapította meg a kartellben való állítólagos részvételének végső időpontjaként 2000. február 9-et. A megtámadott határozatban bemutatott bizonyítékok ugyanis kizárólag azt bizonyítják, hogy a felperes jelen volt a CEFIC 2000. február 9-i hivatalos ülésén, amit a felperes nem vitat. A Bizottság viszont nem bizonyította azt, hogy a felperes részt vett a CEFIC 2000. február 9-i üléséhez kapcsolódón tartott jogellenes találkozón (a továbbiakban: 2000. február 9-i jogellenes találkozó). Következésképpen először is a felperes úgy véli, hogy S.-nek (EKA) a 2000. február 9-i jogellenes találkozón azzal kapcsolatban tett nyilatkozata, hogy az EKA megtagadta, hogy a versenytársakkal bármilyen újabb tárgyaláson vegyen részt, nem elég annak bizonyításához, hogy maga részt vett az említett találkozón. Másodszor a felperes úgy érvel egyrészt, hogy sem az Arkema France, sem az FC nem tettek említést ilyen nyilatkozatról, másrészt pedig hogy a munkavállalója megerősítette, hogy nem hallott ilyen nyilatkozatról. Harmadszor a 2000. január 20., 21. és 24-i megbeszélések, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozat (283) preambulumbekezdésében utal, nem tekinthetők a felperessel szembeni terhelő bizonyítékoknak vagy a 2000. február 9-i jogellenes találkozón való részvételének bizonyítására alkalmasnak. Negyedszer a felperes megjegyzi,

hogy a megtámadott határozat I. mellékletéből kitűnik, hogy nem állapították meg róla, hogy részt vett volna a 2000. február 9-i jogellenes találkozón, és hogy e megállapítás hiánya nem lehet egyszerű elírás.

58 Az első jogalap első részének végkövetkeztetéseként a felperes úgy érvel, hogy a vele szemben a megtámadott határozatban felhozott bizonyítékok nem kellően pontosak és egybevágóak ahhoz, hogy szilárd meggyőződéssel szolgáljanak arra, hogy részt vett a szóban forgó jogsértésben.

59 Ilyen körülmények között először is, figyelemmel arra az elvre, amely szerint kétség esetén a vádlott javára kell dönteni, mivel a jelen esetben kétséges, hogy a felperes részt vett-e a szóban forgó jogsértésben, a Bizottságnak le kellett volna tennie arról, hogy az említett jogsértésben való részvétellel vádolja.

60 Másodszor a felperes megjegyzi, hogy mára megerősítést nyert a Bizottságnak az EK 81. cikk rendelkezései megsértése fennállásának megállapítására vonatkozó hatásköre. Az 1/2003 rendelet ezért új, megerősített hatásköröket biztosít számára. Továbbá az új engedékenységi programok lehetővé teszik számára, hogy mostantól jelentős okirati bizonyítékokat szerezhessen be. Ezenkívül a műszaki fejlődés az informatika területén azt is lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy részletekbe menő elektronikus kutatásokat folytasson. Végül a felperes megjegyzi, hogy a jelen esetben a Bizottság nem tartotta fontosnak a vizsgálata kiterjesztését, és hogy így vizsgálatot tartson a felperes vagy a megtámadott határozat címzettjei között szereplő egyéb társaságok helyiségeiben.

61 Az említett megerősített hatáskörökre tekintettel a Bizottság köteles tartania magát a magas minőségi szintű bizonyításhoz. A jelen esetben ilyen minőségi szint elérésének

hiányában a Bizottságnak a felperes javára kellett volna értékelnie a fennálló kétség miatt, ahogyan azt megtette a többi kisebb gyártó esetében, amelyek helyzete a felperesével hasonló volt. Következésképpen a Bizottságnak nem lett volna szabad megvádolnia a szóban forgó jogsértésben való részvétellel, sem pedig vele szemben bírságot kiszabni. Mindenesetre a felperes megállapítja, hogy míg a három legnagyobb gyártó által a [BIZALMAS] kapcsolatban kicserélt információk szintje hasonló volt a felperessel kapcsolatban váltott információk szintjéhez, a Bizottság úgy döntött, hogy kizárólag vele szemben szab ki bírságot. A felperes ebből arra következtet, hogy a Bizottság megsértette az egyenlő bánásmód elvét.

62 A Bizottság vitatja a felperes által előadott érvek megalapozottságát.

63 A Bizottság fenntartja, hogy a megtámadott határozatban szereplő bizonyítékok tanúsítják, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben. Emlékeztet arra, hogy az említett bizonyítékok három típusúak: egyrészt a kartell tagjainak a felperest vádló nyilatkozatai, másrészt S. (FC) a tényállással egyidejű, terjedelmes feljegyzései, és végül a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételével kapcsolatos beismerése, amelyet az e találkozóhoz kapcsolódó egyéb bizonyítékok támasztanak alá.

64 Először is, ami a kartell tagjainak nyilatkozatait illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy azokat nem sokkal a kartell megszűnését követően tették, és hogy azok jellemzője, hogy egymással, valamint S. (FC) egyidejű feljegyzéseivel nagymértékben egyeznek. A Bizottság ehhez hozzáfűzi, hogy a felperes állításával ellentétben az engedékenységi közlemény szerinti mentességet kérő társaságok nem feltétlenül vannak arra ösztönözve, hogy elferdített bizonyítékokat nyújtsanak be a szóban forgó kartell többi résztvevőjével kapcsolatban.

65 Másodszor, ami S. (FC) egyidejű feljegyzéseit illeti, a Bizottság vitatja a felperes azon állítását, amely szerint a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésére tekintettel S. (FC) feljegyzéseinek csak három részletére hivatkozott a felperes gyanúsításához, ezért minden más hivatkozást figyelmen kívül lehetne hagyni. A Bizottság ugyanis megjegyzi, hogy azon három részleten kívül, amelyekre a felperes koncentrál, számtalan alkalommal támaszkodik az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő egyéb hivatkozásokra, és így például a megtámadott határozat (150), (220), (229), (256), (305), (319) és (347) preambulumbekezdését említi. A Bizottság megjegyzi, hogy a válaszban a felperes megelégedett ezen érdemi bizonyítékokat illetően azzal, hogy kifogását S. (FC) feljegyzéseinek a (150) preambulumbekezdésben említett részletére korlátozza, és azt töredékesen és összefüggéséből kiragadva idézi. Ami a másik hat preambulumbekezdést illeti, a felperes elismeri azok rá nézve közvetlenül terhelő jellegét, de kijelenti, hogy a megtámadott határozat nem említi őt az 1997-es évvel kapcsolatos ténymegállapításokban. Ez utóbbi kijelentés téves, és a Bizottság jogszerűen állapította meg az ellenkérelmében, hogy a felperes és a kartell tagjai között rendszeres telefonos kapcsolattartás volt 1997-ben.

66 A megtámadott határozat (349) preambulumbekezdése cáfolja a felperes azon érveit, amelyek a kartellben való részvételének hiányával kapcsolatosak, és nem keverendő összsze azokkal a preambulumbekezdésekkel, mint a (305) és (319) preambulumbekezdés, amelyekben a Bizottság teljesen kifejti a felperes elleni érveit. Továbbá a Bizottság külön kiemelte a (349) preambulumbekezdésben említett e három hivatkozást, hiszen egyrészt különösen meggyőző bizonyítékokról van szó, tehát lényegesek annak bizonyításához, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben, vagyis egy egységes és folyamatos, valamint európai kiterjedésű jogsértésben, másrészt a felperes nem vitatta e nyilatkozatokat, végül pedig ezek a tényállással egyidejű bizonyítékok különösen erősen terhelőek a felperesre nézve, bár nem az egyetlen bizonyíték, amelyet a Bizottság összegyűjtött.

67 Harmadszor, ami a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdését illeti, a Bizottság állítása szerint abban kifejezetten különbséget tett S. (FC) feljegyzéseinek

különböző részletei között azok bizonyító ereje szerint, különösen a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele időtartamának meghatározása érdekében. Márpedig az említett (352) preambulumbekezdésben megállapította, hogy ha a (349) preambulumbekezdésben említetteken kívüli, a felperesre történő egyéb hivatkozásokra szorítkozott volna, nehezen tudta volna meggyőzően bizonyítani az összejátszó magatartást. Emiatt döntött tehát úgy, hogy azokra nem hivatkozik a felperes kartellben való részvétele időtartamának kiterjesztése érdekében. Ugyanakkor, bár a felperesre történő e többi hivatkozás önmagában nem bizonyul meggyőzőnek, azok legalábbis részét képezik azon egybeesések és ténykörülmények összességének, amelyekre a Bizottság jogosan alapozta a felperes kartellben történő részvételével kapcsolatos elemzését.

68 Még mindig a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdését illetően, a Bizottság viszonválaszában azt állítja, hogy a felperes figyelmen kívül hagyja a megtámadott határozat (305) és (319) preambulumbekezdését, amelyek kifejezetten utalnak S. (FC) feljegyzéseinek többi részletére, mint őt terhelő bizonyítékokra. A felperes nem veszi tekintetbe a megtámadott határozat (357) és (358) preambulumbekezdését sem, amelyek azt bizonyítják, hogy a Bizottság a felperessel szembeni kifogásait S. (FC) egészként vizsgált feljegyzéseire alapozta, és nem szorítkozott az említett határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozásra. A Bizottság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az a tény, hogy az információt közvetetten szolgáltatták, vagy másodlagos jelentőségű, nincs semmilyen hatással arra, hogy bizonyítékként lehessen használni. Az S. (FC) feljegyzései által jelentett, a jogsértéssel egyidejű bizonyítékok koherensek a felperesre vonatkozó aktában szereplő egyéb bizonyítékokkal, és azokat a felek – a felperest is beleértve – messzemenően elismerik.

69 Végül a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése nem tartalmaz semmilyen ígéretet a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele időtartamának a kifogásközlésben megállapított időtartamhoz képest történő módosítására vonatkozóan. Másfelől a felperes állításaival ellentétben a megtámadott határozatban használt bizonyítékok ugyanazok, mint amelyek a kifogásközlésben szerepelnek.

70 Negyedszer a Bizottság mindenekelőtt arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat az EKA, az Arkema France és az FC által szolgáltatott általános bizonyítékokon alapszik, amelyek határozattan bizonyítják a felperes kartellben való részvételét és e kartell jellemzőit.

71 Ezt követően a Bizottság felsorol néhány sajátos bizonyítékot, amelyek a felperes és a kartell többi tagja közötti kapcsolatokról tanúskodnak.

72 Először is S.-nek (FC) az S.-sel (EKA) 1996. december 16-án folytatott telefonbeszélgetésével kapcsolatos feljegyzéseiből kitűnik, hogy S.-nek (FC) volt egy korábbi beszélgetése a felperessel. A Bizottság megjegyzi, hogy a felperes e bizonyítékot nem vitatta a kifogásközlésre adott válaszában. A Bizottság ezenkívül vitatja a felperes által e bizonyítékkal szemben most felhozott érveket.

73 Másodszor az 1997-es naptári évvel kapcsolatos bizonyítékokat illetően a Bizottság úgy véli, hogy S. (FC) egyidejű feljegyzéseinek 1997. január 10-i és 14-i részletei azt illusztrálják, hogy a felperest bosszantották FC arra irányuló próbálkozásai, hogy jelentősebb piaci részesedést szerezzen Spanyolországban és Portugáliában. Hasonlóképpen kitűnik S. (FC) 1997. október 14-i, az EKA és az FC között ugyanazon a napon Turkuban (Finnország) tartott kétoldalú találkozóval (a továbbiakban: 1997. október 14-i turkui találkozó) kapcsolatos bejegyzéséből, hogy az FC és az EKA nehezen értették meg, különösen a felperessel, hogy 1,5%-os áremelésre van szükség az infláció kompenzálása érdekében. Szintén az 1997. október 14-i turkui találkozóval kapcsolatban az EKA nyilatkozatából kitűnik, hogy az FC eladásainak spanyolországi emelésével szemben fennállt a spanyol gyártók megtorlásának veszélye, valamint hogy az EKA és az FC megállapodtak abban, hogy nem emelik az áraikat abban az esetben, ha különösen a felperes nem követi őket.

74 Harmadszor az 1998. január 28-i jogellenes találkozót illetően a Bizottság emlékeztet arra, hogy a felperes elismerte, hogy jelen volt ezen a találkozón. S. (FC) feljegyzései arról tanúskodnak, hogy a felek a különböző országok nátrium-klorát piacairól, valamint piaci részesedésekről és árakról tárgyaltak. A Bizottság először az írásbeli beadványaiban azt állította, hogy az akta egyetlen eleme sem sugallta azt, hogy a felperes e találkozón való részvétele új vagy rendkívüli bizonyítéknak minősül. Később azonban a Bizottság a tárgyalásra készített jelentésre vonatkozó észrevételeiben kifejezetten elismerte, hogy a felperes e részvétele új bizonyítéknak minősül. Mindazonáltal a Bizottság úgy véli, hogy a felperes nem bizonyította, hogy más szempontból vett részt e találkozón, mint a kartell többi tagja, és hogy a kartelltől nyilvánosan elhatárolódott. A felperes a találkozó informális jellegével kapcsolatos állításának ellentmond egyrészt az a tény, hogy a találkozót több héttel előre eltervezték, másrészt pedig ellentmondanak S. (FC) részletes feljegyzései. A felperes téves értelmezésével ellentétben a megtámadott határozat (183) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a felek kimerítően (de nem kizárólagosan) tárgyaltak Belgiumról, Spanyolországról, Franciaországról és Portugáliáról. S. (FC) feljegyzéseiből nem tűnik ki, hogy a kartell vezetői távozásra kérték volna a felperest. Ellenkezőleg, S. (FC) feljegyzései arra utalnak, hogy a spanyol, francia és portugál piacok vizsgálatát a találkozó nagy részében megszakították más piacokkal kapcsolatos megbeszélések, így valószínű, hogy a felperes a találkozó során végig jelen volt. Végül a Bizottság kijelenti, hogy a megtámadott határozat I. melléklete szükségképpen azokra a találkozókra szorítkozik, amelyeknek ismeri a valós időpontját, így léteztek egyéb, bizonyítékokkal alátámasztott találkozók is, amelyeken a felperes részt vett, de azoknak nincs megemlítve a pontos időpontja.

75 Negyedszer 1998 októberében és novemberében L. (Arkema France) és S. (FC) több alkalommal tárgyaltak telefonon a felperes portugáliai piaci részesedéséről.

76 Ötödször, ami az S. (FC) és S. (EKA) közötti 1998. december 4-i telefonos érintkezést illeti, a Bizottság úgy véli, hogy a felperes nem magyarázza meg, hogyan kerülhetett sor ilyen érintkezésekre a megszokott üzleti keretek között, és hogy végül is a

felperes elismerte, hogy arra kérték, hogy ne csökkentse az árait, ami versenyellenes kérésnek minősül, és amelynek a felperes engedett. A felperes állításával ellentétben L. (Arkema France) nyilatkozatából nem tűnik ki, hogy a felperes elhagyta a kartellt az első, 1994 októberétől 1998 közepéig tartó időszak végén, vagy az 1998 közepétől 2000 májusáig tartó állítólagos második időszakban, annál is inkább, mivel ezt az értelmezést számtalan bizonyíték cáfolja.

77 Hatodszor a Bizottság megjegyzi, hogy a felperes a Portugáliában 1999-ben és 2000-ben történt árcsökkentések említésére szorítkozott, elmulasztva annak pontosítását, hogy az árai 1993-tól 1997-ig emelkedtek, 1998-ban pedig változatlanok maradtak. Hozzáteszi, hogy az árak csökkenése 1999-ben azon árháborúval magyarázható, amely egy vevővel kapcsolatos konfliktust követően tört ki Portugáliában. A kartell 1999-es meggyengülése ellenére aktív maradt, amint S.-nek (FC) az L.-lel (Arkema France) 1999. június 16-án, december 6., 9. és 22-én folytatott telefonbeszélgetéseivel kapcsolatos feljegyzéseiből kitűnik, a felperes továbbra is részt vett a kartellben. E három feljegyzés a felperessel való közvetlen kapcsolat fennállására vonatkozik, és utóbbi állításával ellentétben semmi nem utal arra, hogy a felperes nem működött volna közre, ezért a többi tag megkísérelte volna őt beállítani a sorba.

78 Hetedszer a Bizottság hozzáfűzi, hogy S.-nek (FC) az L.-lel (Arkema France) 1999. december 22-én folytatott telefonbeszélgetésével kapcsolatos feljegyzéseiből kitűnik, hogy a felperes még 1999 decemberének végén is részt vett a versenytársakkal való jogellenes találkozókon. Ugyanígy a megtámadott határozatban összefoglalt ezen feljegyzések a 2000 januárjában folytatott telefonbeszélgetésekkel kapcsolatban azt bizonyítják, hogy a kartell tagjai továbbra is összehangolták a magatartásukat.

79 Végül nyolcadszor a Bizottság pontosítja, hogy azon tény, hogy a felperest nem említik a megtámadott határozat I. mellékletében a 2000. február 9-i jogellenes

találkozó résztvevői között, elírásból ered, hiszen a megtámadott határozat (283) és (488) preambulumbekezdésében azt állapította meg, hogy a felperes jelen volt e találkozón. Nincs jelentősége annak, hogy a felperes nem hallotta a CEFIC hivatalos üléséhez kapcsolódóan az EKA arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy nem hajlandó semmilyen újabb, a versenytársakkal való tárgyaláson részt venni, hiszen a kartell ebben az időpontban befejeződött. Végül azon tény, hogy kijelenti, hogy nem hallotta ezt a nyilatkozatot, a 2000. február 9-i jogellenes találkozón való részvétele komoly bizonyítékának minősül.

80 Harmadsorban a Bizottság vitatja a felperesnek az EKA szóbeli nyilatkozatait illetően kifejtett érvei megalapozottságát.

81 Először is a megtámadott határozat (319) preambulumbekezdésében a Bizottság általában véve hivatkozott az EKA 2003. évi nyilatkozataira, és nem a felperes által a keresetlevélben érdekei szerint hivatkozott három részletre.

82 Ami a felperes által hivatkozott, a spanyol piacra vonatkozó részletet illeti, az akként bemutatott magatartás, amelyet a felperes valószínűleg a francia piacon tanúsít a spanyolországi piaci részesedései elvesztése esetén, nem felel meg a megszokott piaci magatartásnak, inkább fenyegetést jelent összejátszó megállapodások keretében, ami nyilvánvalóan egy általános megállapodást feltételez a piaci részesedésekre vonatkozóan. Ezenkívül a Bizottság emlékeztet arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint egyrészt azon tény, hogy valamely vállalkozás nem tartja be pontosan azt, amiben a kartell keretében megállapodtak, nem mentesítheti a felelőssége alól a megállapodásoktól való nyilvános távolmaradása hiányában, másrészt pedig azon tény, hogy szándékosan megtéveszthette a kartell többi tagját, még nem tisztázza a jogsértés elkövetése alól.

83 Ami a felperes által hivatkozott, a francia piacra vonatkozó második részletet illeti, a felperes tévesen állítja azt, hogy az EKA nyilatkozata az EKA-tól származó híresztelésen alapszik. A hivatkozott, egészében vizsgált részlet ugyanis azt mutatja, hogy az EKA-nak tudomása volt külön kétoldalú megállapodás létezéséről a francia piacon.

84 Ami a felperes által hivatkozott, a portugál piacra vonatkozó harmadik részletet illeti, arról a megtámadott határozatban nem esik szó, és sem nem vádolja, sem nem tisztázza a felperest a felelősség alól.

85 Másodszor a felperes állításával ellentétben az EKA 2006. évi nyilatkozatai nem helyesbítik a 2003. évi nyilatkozatokat. A 2006. évi nyilatkozatok célja az volt, hogy részletesen megerősítsenek néhány korábbi nyilatkozatot. Az összes nyilatkozat összhangban volt a 2003. évi nyilatkozatokkal, amelyek további információkkal szolgáltak. A Bizottság megállapítja, hogy az EKA 2006. évi nyilatkozataiból kitűnik, hogy utóbbi újból a kartell résztvevői között említi a felperest, részletesen leírta, a felek hogyan rögzítették az árakra vonatkozó célkitűzéseket és osztották fel a piacot, azt sugallta, hogy a felperes a kartellben jóval korábban részt vett, mint amit a megtámadott határozatban a részvétele kezdő időpontjaként a Bizottság megállapít, és megerősítette, hogy a felperes az FC magatartására válaszul megtorló intézkedéseket hozott a francia piacon. Az EKA 2006. évi nyilatkozatai tehát nem tartalmaznak a felperes javára szóló mentő bizonyítékot.

86 Negyedsorban a Bizottság vitatja, hogy a felperes szankcionálásával megsértette az egyenlő bánásmód elvét. A felperes ugyanis nincs más, kisebb nátrium-klorátgyártókhoz hasonló helyzetben. Konkrétan egyrészt elismerte részvételét a kartell egyik találkozóján, másrészt pedig a többi kis gyártóval ellentétben a kartell többi tagja őt a kartell tagjaként azonosította, és végül S.-nek (FC) a jogsértéssel egyidejű feljegyzései ellene szólnak, ami a többi kis vállalkozás esetében nem áll fenn. Mindenesetre az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy azon körülmény, hogy valamely

gazdasági szereplő a felpereséhez hasonló helyzetben található, de esetében a Bizottság nem állapította meg jogsértést, nem teszi lehetővé a felperesnek a vele szemben megállapított jogsértésben való részvétele megállapításának kizárását, mivel azt helyesen állapították meg.

87 A Bizottság úgy véli, hogy a bizonyítékok hivatkozott csoportja így lehetővé teszi annak bizonyítását, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben, tehát el kell utasítani az első jogalap első részét.

b) A Törvényszék álláspontja

88 A felek írásbeli beadványaiból kitűnik, hogy vitatják egyrészt azon bizonyítékok azonosítását, amelyeket a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása érdekében a Bizottság a megtámadott határozatban figyelembe vett, másrészt pedig az említett bizonyítékok bizonyító erejét az említett részvétel megállapítása szempontjából.

89 Először is meg kell említeni a bizonyításra vonatkozó néhány általános megfontolást, másodszor meg kell határozni a megtámadott határozatban a felperesnek a szóban forgó jogsértésben való részvételét illetően figyelembe vett bizonyítékokat, harmadszor értékelni kell azok bizonyító erejét, negyedszer pedig ez utóbbi értékelés alapján határozni kell a felperesnek a szóban forgó jogsértésben való részvétele bizonyítása érdekében a Bizottság által hivatkozott bizonyítékok csoportjának pontos és egybevágó jellegéről.

A bizonyításra vonatkozó általános megfontolások

90 Az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó bizonyítékok felvételével kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság kötelezettsége bizonyítani az általa megállapított jogsértést, és olyan bizonyítékokat előterjeszteni, amelyek a jogilag megkövetelt módon igazolják a jogsértést megvalósító körülmények fennállását (a Bíróság C-185/95. P. sz., Baustahlgewebe kontra Bizottság ügyben 1998. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-8417. o.] 58. pontja és C-49/92. P. sz., Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4125. o.] 86. pontja).

91 Az EK 230. cikk alapján indított megsemmisítés iránti keresetekben továbbá az uniós bíróság feladata a megtámadott jogi aktus jogszerűségének vizsgálata (a Törvényszék T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz., JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2501. o.] 174. pontja).

92 Így a versenyszabályok megsértését megállapító és a címzettekre bírságot kiszabó bizottsági határozat megsemmisítése iránti keresetet vizsgáló bíróság feladata annak értékelése, hogy a bizonyítékok és a Bizottság által határozatában előterjesztett más információk elegendők-e az állítólagos jogsértés fennállásának megállapításához (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-305/94–T-307/94., T-313/94–T-316/94., T-318/94., T-325/94., T-328/94., T-329/94. és T-335/94. sz., Limburgse Vinyl Maatschaapij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben, az ún. „PVC II”-ügyben 1999. április 20-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-931. o.] 891. pontját).

93 Egyebekben pedig, ha a bíróságnak kétségei vannak, azt a jogsértést megállapító határozat címzettjei között szereplő vállalkozások javára kell értelmezni (lásd ebben az értelemben a Bíróság 27/76. sz., United Brands és United Brands Continentaal kontra Bizottság ügyben 1978. február 14-én hozott ítéletének [EBHT 1978., 207. o.] 265. pontját). A bíróság így nem ítélkezhet úgy, hogy a Bizottság a kérdéses jogsértés fennállását a jogilag megkövetelt módon állapította meg, ha kétsége van ezzel

kapcsolatban, különösen bírságot kiszabó bizottsági határozat megsemmisítése iránti kereset esetén (a Törvényszék fenti 91. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 177. pontja).

94 Az utóbbi esetben ugyanis tekintettel kell lenni az ártatlanság vélelmére, amely különösen az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én aláírt egyezmény 6. cikkének (2) bekezdésén alapul, és amely a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően az Egységes Európai Okmány preambulumával, az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (2) bekezdésével és a 2000. december 7-én Nizzában kihirdetett, az Európai Unió alapjogi chartája (HL C 364., 1. o.) 47. cikkével megerősítve az uniós jogrendszer által védett alapvető szabadságok egyike. Tekintettel a kérdéses jogsértés természetére és a hozzá kapcsolódó szankciók súlyosságára és természetére, az ártatlanság vélelme többek között irányadó a vállalkozásokra vonatkozó versenyszabályok megsértésével kapcsolatos eljárásokra, amelyek pénzbüntetés vagy kényszerítő bírság kiszabásához vezethetnek (lásd ebben az értelemben az EJEB 1984. február 21-i Öztürk-ítéletet, A. sorozat, 73. szám és az 1987. augusztus 25-i Lutz-ítéletet, A. sorozat, 123-A. szám; a Bíróság C-199/92. P. sz., Hüls kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4287. o.] 149. és 150. pontját és a C-235/92. P. sz., Montecatini kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4539. o.] 175. és 176. pontját).

95 Következésképpen a Bizottságnak pontos és egybevágó bizonyítékokat kell szolgáltatnia azon szilárd meggyőződésének alátámasztására, hogy az állítólagos jogsértés megtörtént (lásd ebben az értelemben a Bíróság 29/83. és 30/83. sz., Compagnie royale asturienne des mines és Rheinzink kontra Bizottság egyesített ügyekben 1984. március 28-án hozott ítéletének [EBHT 1984., 1679. o.] 20. pontját, és a C-89/85., C-104/85., C-114/85., C-116/85., C-117/85. és C-125/85–C-129/85. sz., Ahlström Osakeyhtiö és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1993. március 31-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-1307. o.] 127. pontját; a Törvényszék T-68/89., T-77/89. és T-78/89. sz., SIV. és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1992. március 10-én hozott ítéletének [EBHT 1992., II-1403. o.], 193–195., 198–202., 205–210., 220–232., 249–250. és 322–328. pontját, valamint a T-62/98. sz., Volkswagen kontra Bizottság ügyben 2000. július 6-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-2707. o.], 43. és 72. pontját).

96 Mindazonáltal fontos hangsúlyozni, hogy nem szükséges a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyítéknak eleget tennie e feltételeknek a jogsértés összes

elemét tekintve. Elegendő, ha az intézmény által felhozott bizonyítékok a maguk összességében értékelve megfelelnek e követelménynek (lásd ebben értelemben a fenti 92. pontban hivatkozott „PVC II”-ítélet 768–778. pontját, és különösen 777. pontját, amelyet a Bíróság az érintett pontokban megerősített az ellene előterjesztett fellebbezés keretében, a C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P–C-252/99. P. és C-254/99. P. sz., Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-8375. o.] 513–523. pontjában).

97 Továbbá a versenyellenes megállapodások tilalmának közismert jellegére figyelemmel a Bizottságtól nem várható el, hogy olyan okirati bizonyítékot nyújtson, amely kifejezetten bizonyítja az érintett szereplők kapcsolatfelvételét. A Bizottság rendelkezésére álló töredékes és szórványos elemek mindenesetre kiegészíthetők a releváns körülmények rekonstruálására alkalmas következtetésekkel. A versenyellenes gyakorlat vagy megállapodás létezésére tehát bizonyos egybeesésekből és jelekből következtetéseket lehet levonni, amelyek együttes vizsgálata egyéb összefüggő magyarázat hiányában a versenyszabályok megsértésének bizonyítékát nyújthatják (a Bíróság C-204/00. P. sz, C-205/00. P. sz, C-211/00. P. sz, C-213/00. P. sz, C-217/00. P. sz. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-123. o.] 55–57. pontja, és a Törvényszék T-44/02 OP, T-54/02. OP., T-56/02. OP., T-60/02. OP. és T-61/02. OP. sz., Dresdner Bank és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. szeptember 27-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-3567. o.] 64. és 65. pontja).

98 Azon bizonyítási eszközöket illetően, amelyekre az EK 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke megsértésének bizonyításához hivatkozni lehet, az uniós jogban érvényesülő elv a bizonyítékok szabad értékelésének elve (lásd analógia útján a Törvényszék T-50/00. sz., Dalmine kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2395. o.] 72. pontját).

99 Következésképpen az okirati bizonyítékok esetleges hiánya csak a Bizottság által előterjesztett bizonyítékcsoport bizonyító ereje átfogó értékelése során releváns. Önmagában azonban nem jár azzal a következménnyel, hogy az érintett vállalkozás érvényesen vitathatja a Bizottság állításait az adott ügy tényállásától eltérő magyarázatot

bemutatva. Ez az eset csak akkor áll fenn, ha a Bizottság által előterjesztett bizonyítékok nem teszik lehetővé a jogsértés fennállásának egyértelmű bizonyítását, anélkül hogy értelmezésre lenne szükség (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-36/05. sz., Coats Holdings és Coats kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 12-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 74. pontját).

100 Egyébként az uniós jog egyetlen előírása vagy általános elve sem tiltja, hogy a Bizottság valamely vállalkozással szemben más, jogsértés elkövetésével vádolt vállalkozások nyilatkozatára támaszkodjon. Ha ez nem így lenne, az EK 81. cikkel és az EGT-Megállapodás 53. cikkével ellentétes magatartás bizonyításának Bizottságra háruló terhe tarthatatlan lenne, és ellentétes az EK-Szerződés alapján rá ruházott feladattal, hogy ezen előírások megfelelő alkalmazását felügyelje (lásd analógia útján a fenti 91. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 192. pontját).

101 Azonban egyetlen, kartellben való részvétellel vádolt vállalkozás nyilatkozata, amelynek pontosságát több más, hasonlóan megvádolt vállalkozás vitatja, nem tekinthető az utóbbiak által elkövetett jogsértés megfelelő bizonyítékának, ha más bizonyíték azt nem támasztja alá, a tekintettel arra, hogy a megerősítés elvárt mértéke a szóban fogó nyilatkozatok megbízhatósága miatt alacsonyabb lehet (a fenti 91. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 219. és 220. pontja).

102 Ami a különböző bizonyítékok bizonyító erejét illeti, az egyetlen olyan fontos tényező, amelyet meg kell vizsgálni, a bizonyítékok hitelessége (a fenti 98. pontban hivatkozott Dalmine kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 72. pontja).

103 Az általános bizonyítási szabályok szerint valamely okirat hitelessége, következésképpen bizonyító ereje annak eredetétől, kidolgozási körülményeitől, címzettjétől, valamint tartalma értelmétől és megbízhatóságától függ (a Törvényszék T-25/95., T-26/95., T-30/95–T-32/95., T-34/95–T-39/95., T-42/95–T-46/95., T-48/95., T-50/95–T-65/95., T-68/95–T-71/95., T-87/95., T-88/95., T-103/95. és T-104/95. sz., Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. márciuis 15-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-491. o.] 1053. és 1838. pontja).

104 Ami a nyilatkozatokat illeti, különösen jelentős bizonyító erő tulajdonítható azon nyilatkozatok esetében, amelyek először is megbízhatóak, másodszor valamely vállalkozás nevében tették azokat, harmadszor olyan személytől származnak, akinek szakmai kötelessége e vállalkozás érdekében eljárni, negyedszer a nyilatkozó érdekeivel ellentétesek, ötödször a vonatkozó körülmények közvetlen tanújától származnak, és hatodszor írásban, megfontoltan és jól átgondolva tették azokat (lásd ebben az értelemben a fenti 91. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 205–210. pontját).

105 Továbbá bár általánosan elfogadott, hogy a jogsértő kartell fő résztvevői által önkéntesen szolgáltatott bizonyítékok bizonyos fenntartással kezelendők, hiszen a résztvevők általában hajlamosak kicsinyíteni a jogsértésben való közreműködésük jelentőségét, a többiekét pedig nagyítani, az, hogy valaki mentesség vagy a bírság csökkentése érdekében kéri az engedékenységi közlemény alkalmazását, nem jelent szükségszerűen indítékot arra, hogy a vizsgálat alatt álló kartell többi tagjának részvételére vonatkozóan elferdített bizonyítékokat terjesszen elő. A Bizottság félrevezetésére irányuló szándék ugyanis megkérdőjelezi a kérelmező együttműködésének őszinteségét és teljességét, következésképpen az engedékenységi közlemény kedvezményéből való részesülés kerül veszélybe (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-120/04. sz., Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ügyben 2006. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2006., II-4441. o.] 70. pontját).

106 E tekintetben azt is meg kell jegyezni, hogy az elferdített bizonyítékok Bizottsággal való közlésének esetleges következményei annál is súlyosabbak, mivel a vállalkozás nyilatkozatát más bizonyítékokkal kell alátámasztani, amint az kitűnik a fenti 101. pontból. E körülmény ugyanis növeli annak kockázatát, hogy mind a Bizottság, mind a jogsértésben részt vett többi vádlott vállalkozás felismerik a pontatlan nyilatkozatokat.

107 A fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat analógia útján az EGT-Megállapodás 53. cikkének (1) bekezdésére is alkalmazandó.

A megtámadott határozatban a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételét illetően figyelembe vett bizonyítékok

– Előzetes észrevételek

108 A fenti 92. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében meg kell állapítani, hogy mivel a Törvényszék feladata annak értékelése, hogy a bizonyítékok és a Bizottság által a megtámadott határozatban hivatkozott más információk elegendők-e a felperesnek betudható jogsértés fennállásának megállapításához, ugyanígy az ő feladata a megtámadott határozat indokolása részletes vizsgálatának eredményeként beazonosítani a Bizottság által annak bizonyítása érdekében figyelembe vett bizonyítékokat, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben.

109 Ennélfogva emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet szerinti, a Bizottság előtt zajló közigazgatási eljárás két külön, egymást követő szakaszra oszlik, amelyek mindegyike saját belső logikának felel meg: vagyis egyrészt egy előzetes vizsgálati szakaszra,

másrészt pedig egy kontradiktórius szakaszra. Az előzetes vizsgálati szakasz – amely során a Bizottság az 1/2003 rendelet által előírt vizsgálati jogköreit alkalmazza, és amely a kifogásközlésig terjed – célja annak lehetővé tétele, hogy a Bizottság összegyűjtse a versenyszabályok megsértésének fennállását bizonyító vagy azt cáfoló valamennyi releváns elemet, és állást foglaljon az eljárás irányultságát és későbbi alakulását illetően. A kontradiktórius szakasznak viszont, amely a kifogásközléstől a végleges határozat elfogadásáig tart, lehetővé kell tennie a Bizottság számára, hogy a felrótt jogsértés tekintetében végleges határozatot hozzon (lásd analógia útján a Bíróság fenti 96. pontban hivatkozott Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 183. pontját, és a C-105/04. P. sz., Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 21-én hozott ítéletének [EBHT 2006., I-8725. o.] 38. pontját).

110 A fenti 109. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az említett bizonyítékok Törvényszék általi beazonosítása érdekében a keresés csak a megtámadott határozat indokolásának arra a részére irányulhat, amelyben a Bizottság ismerteti a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszát. A Bizottság ugyanis csak azután dönthet első álláspontjának fenntartásáról, és határozhat következésképpen véglegesen a felrótt jogsértésről, miután megkapta a Bizottság által az előzetes vizsgálati szakasz alapján kialakított első, a kifogásközlésben közölt álláspontra vonatkozó felperesi észrevételeket.

111 Ebből a szempontból a jelen esetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat „A Bizottság értékelése és következtetése" című 5.4.1.1 pontja (a megtámadott határozat (347) és (360) preambulumbekezdése) az „5. [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazása" című cím alatt szerepel, amelynek a jogsértés jellegére vonatkozó 5.3.2 alpontját követi „[A] feleknek a Bizottság által a kifogásközlésben ismertett tényekre és értékelésre vonatkozóan válaszul előterjesztett érvei"

című 5.4 rész. Az 5.4 rész tartalmaz egy 5.4.1 alrészt, amely összegezve ismerteti „[a felperes] által felhozott érvek[et]”. Ez utóbbi alrész első és egyetlen pontja „A Bizottság értékelése és következtetése” című 5.4.1.1 pont. E pont után nincs 5.4.1.2 pont, hanem közvetlenül „Az Uralita által felhozott érvek” címet viselő 5.4.2 alrész következik.

112 Következésképpen a Bizottságnak az 5.4.1.1 pontban szereplő értékelése kizárólag a felperesnek a kifogásközlésre válaszul felhozott érveire vonatkozik. Meg kell állapítani továbbá, hogy a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszának eredményeként az 5.4.1.1 pontban levont következtetések a Bizottság végkövetkeztetéseinek minősülnek a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételével kapcsolatban.

113 Az előző megfontolásokból, valamint a fenti 109. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az 5.4.1.1 pontban szereplő bármilyen közvetlen vagy akár közvetett utalás a határozat azon preambulumbekezdéseire, amelyek megelőzik az említett pontban szereplő preambulumbekezdéseket, vagyis a (347)–(360) preambulumbekezdést, lehetővé teheti a Bizottság számára, hogy a megtámadott határozatban az indokolás ezen szakaszában, vagyis a kontradiktórius szakaszban használjon újra az említett határozatban korábban hivatkozott bizonyítékokat. Az 5.4.1.1 pontban szereplő preambulumbekezdésektől eltérő preambulumbekezdésekben hivatkozott bizonyítékokra való közvetlen vagy akár közvetett utalás hiányában azonban úgy kell vélekedni, hogy a Bizottság a valószínűleg a felperesnek betudható tényekre vonatkozóan folytatott kontradiktórius eljárás eredményeként végül úgy határozott, hogy azokra nem hivatkozik a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása során. Végül, ha a vállalkozás kifogásközlésre vonatkozó észrevételeinek összegyűjtése után a Bizottság az értékelés során maga kérdőjelezi meg azon bizonyítékok bizonyító erejét, amelyek a rendelkezésére álltak az előzetes vizsgálati szakasz végén ahhoz, hogy az említett vállalkozás

jogsértésben való részvételéről határozzon, a Törvényszéknek figyelembe kell vennie a Bizottság ezen értékelését.

114 Ezen előzetes észrevételek fényében kell meghatározni azon bizonyítékokat, amelyekkel kapcsolatban a Bizottság a kontradiktórius eljárás eredményeként úgy döntött, hogy azokra támaszkodni fog annak bizonyítása végett, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben, és amelyek következésképpen szerepelnek a Bizottság által hivatkozott bizonyítékok csoportjában.

115 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a felek egyetértenek azon tényt illetően, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság által a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása végett hivatkozott bizonyítékok csoportja három fajta bizonyítékból áll, amelyek a következők:

– a felperes beismerése az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatban;

– S. (FC) feljegyzései, és

– a kartell többi tagjának nyilatkozatai.

116 A felek viszont nem értenek egyet többek között a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése kifejezéseire tekintettel az említett bizonyítékok bizonyító erejét illetően annak értékelése céljából, hogy a felperes részt vett-e a szóban forgó jogsértésben.

– A Bizottság által a megtámadott határozatban eredetileg, a közigazgatási eljárás előzetes szakaszában figyelembe vett bizonyítékok

117 A megtámadott határozatnak a kartell történetére vonatkozó 4.3 részében – mivel az a felperes szóban forgó jogsértésben való állítólagos részvétele időszakára, vagyis az 1996. december 16. és 2000. február 9. közötti időszakra vonatkozik – szereplő indokolásának részletes vizsgálatából kitűnik, hogy a felperes, vagy egyik alkalmazottjának neve közvetlenül vagy közvetve a Bizottság által ismertetett huszonegy eseménnyel (a továbbiakban: 21 esemény) kapcsolatban merült fel.

118 A fenti 110. pontban megfogalmazott észrevételek fényében meg kell vizsgálni, hogy e 21 esemény közül a Bizottság az 5.4.1.1 pontban melyekkel kapcsolatban döntött úgy, hogy azokra támaszkodni fog a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszában abból a célból, hogy a bizonyítékok csoportja segítségével bizonyítsa a felperes szóban forgó jogsértésban való részvételét.

119 Ennélfogva az 5.4.1.1 pontban kifejezetten figyelembe vett bizonyítékok meghatározása után annak megállapítása érdekében, hogy a Bizottság hallgatólagosan támaszkodott-e egyéb bizonyítékokra a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételére vonatkozó megállapításai alátámasztása érdekében, a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdését kell értelmezni.

– A Bizottság által a megtámadott határozatban a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszának eredményeként kifejezetten elfogadott bizonyítékok

120 A megtámadott határozat 5.4.1.1 pontjának indokolásából – amelyben a Bizottság ismerteti álláspontját és a közigazgatási eljárás kontradiktórius

szakaszának eredményeként levont következtetéseit, vagyis az említett határozat (347)–(360) preambulumbekezdését – kitűnik, hogy a Bizottság felperes szóban forgó jogsértésban való részvételének bizonyítékaként közvetlen vagy közvetett módon 5 eseményre hivatkozott a közigazgatási eljárás előzetes szakaszában eredetileg hivatkozott 21 esemény közül, amelyek a következők:

– különösen a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében S. (FC) feljegyzéseit idézve az S. (FC) és S. (EKA) közötti, 1996. december 16-i telefonbeszélgetés, amelyet először a megtámadott határozat (130) preambulumbekezdése említett;

– a megtámadott határozat (350) és (356) preambulumbekezdésében a begyűjtött szóbeli nyilatkozatokra utalva, az 1997. október 14-i turkui találkozó, amelyet először a megtámadott határozat (162)–(164) preambulumbekezdése említett;

– a megtámadott határozat (350) és (356) preambulumbekezdésében egyrészt a felperes vallomására, másrészt pedig a megtámadott határozat (182) és (184) preambulumbekezdésére visszautalva S. (FC) feljegyzéseire hivatkozva az 1998. január 28-i jogellenes találkozó, amelyet először a megtámadott határozat (182)–(186) preambulumbekezdése említett;

– különösen a (349) preambulumbekezdésben S. (FC) feljegyzéseit idézve az 1998. december 4-i telefonbeszélgetés, amelyet először a megtámadott határozat (219) preambulumbekezdése említett;

– és végül a (347) és (349) preambulumbekezdésben S. (FC) feljegyzéseit idézve az 1999. december 9-i telefonbeszélgetés, amelyet először a megtámadott határozat (258) preambulumbekezdése említett.

121 Meg kell határozni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 5.4.1.1 pontjában hallgatólagosan hivatkozott-e egyéb olyan eseményekre, amelyek bizonyíthatják a felperes részvételét a szóban forgó jogsértésben, és ebből a célból értelmezni kell a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdését.

– A megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének értelmezése

122 Amint kitűnik a felek írásbeli beadványaiból, a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének értelmezése meghatározó a Bizottság által a megtámadott határozat 5.4.1.1 pontjában kifejezetten hivatkozott azon bizonyítékokon kívüli bizonyítékok azonosítása céljából, amelyeket a Bizottság a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyításához figyelembe vett.

123 A felperes szerint ugyanis a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében a Bizottság elutasított az S. (FC) feljegyzéseire az említett határozat (349) preambulumbekezdésében figyelembe vett három hivatkozáson kívüli bármilyen utalást. A Bizottság vitatja ezt az értelmezést.

124 A tárgyalás során a Törvényszék által a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése kifejezéseinek tulajdonítandó értelmezéssel kapcsolatban feltett kérdésekre válaszolva, a Bizottság különösen a következőket jelentette ki.

125 Először is az említett preambulumbekezdésben különbséget tett egyfelől S.-nek (FC) a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében kifejezetten említett feljegyzéseire történő három hivatkozás, másfelől pedig a felperessel szemben figyelembe vett többi bizonyíték között.

126 Ami S.-nek (FC) a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében kifejezetten említett feljegyzéseire történő három hivatkozást illeti, amelyek az említett határozat (130), (219) és (258) preambulumbekezdésében bemutatott eseményekre utalnak vissza, a Bizottság hangsúlyozta azt a tényt, hogy azok különösen nagy bizonyító erejű bizonyítékok, mivel lehetővé teszik a kartell tagjai és a felperes közötti közvetlen kapcsolat megállapítását.

127 Ami a felperessel szemben figyelembe vett többi bizonyítékot illeti, azok valószínűleg nem közvetlenül a felperestől származnak. Az ítélkezési gyakorlatra tekintettel mégsem lehet azokat kizárni a Bizottság által a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása céljából figyelembe vett bizonyítékok csoportjából.

128 Másodszor a Bizottság kijelentette, hogy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének elején az „Azokban az egyéb esetekben, amikor [a felperesre] történik hivatkozás a […] [megtámadott] határozatban" fordulatot, úgy kell értelmezni, hogy az visszautal a (220), (256), (305) és (319) preambulumbekezdésben szereplő, a felperesre történő hivatkozásokra, valamint a (305) és (319) preambulumbekezdésben említett egyéb preambulumbekezdésekre.

129 Harmadszor, ami a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése második és harmadik mondatának jelentőségét illeti, amennyiben azok a Bizottság aktájának elégtelenségét említik, és amennyiben azokra a jogsértés időtartamát illetően történik hivatkozás, a Bizottság megállapította, hogy a felperes állításával ellentétben elegendő bizonyítékkal rendelkezett ahhoz, hogy bizonyítsa a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének időtartamát, 1996 decembere és 2000 februárja között. Ezzel kapcsolatban a Bizottság pontosította, hogy bár más bizonyítékai is voltak, amelyek bizonyíthattak volna ilyen részvételt 1994-ben, 1995-ben és 1996 elején is, úgy döntött, csak a rendelkezésére álló legjobb bizonyítékokat veszi figyelembe: vagyis a „három hivatkozást", vagy inkább „e három részletet", amelyek közül az első „az 1996. december 16-i hívás".

130 A felek által az írásbeli beadványaikban, valamint a tárgyalás során előadott érvekre tekintettel, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a fenti 117. pontban említett 21 esemény közül 19 eseményről S. (FC) feljegyzései számoltak be.

131 Továbbá az S. (FC) feljegyzéseire alapozott e 19 esemény közül hármat kifejezetten említ a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdése, amint azt a Törvényszék a fenti 120. pontban megállapította, és amint arra a Bizottság utalt a tárgyaláson. Ezekkel kapcsolatban a felek egybehangzóan úgy vélik, hogy e három hivatkozás nem tartozik bele „[azokba] az egyéb [esetekbe], amikor [a felperesre] történik hivatkozás a [megtámadott határozatban]" az említett határozat (352) preambulumbekezdése értelmében.

132 Végül, amint kitűnik a fenti 120. pontból, S. (FC) feljegyzéseit, amennyiben azok az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkoznak, kifejezetten említi a megtámadott határozat 5.4.1.1 pontja, a (350) preambulumbekezdése és – az említett határozat (182) és (184) preambulumbekezdésére történő utalással – a (356) preambulumbekezdése. Ennélfogva az S. (FC) feljegyzéseire alapított e negyedik hivatkozás sem tartozhat bele „[azokba] az egyéb [esetekbe], amikor [a felperesre] történik hivatkozás a [megtámadott határozatban]" az említett határozat (352) preambulumbekezdése értelmében.

133 Meg kell viszont állapítani, hogy az S. (FC) feljegyzéseire alapozott tizenöt másik eseményt (a továbbiakban: S. [FC] feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozás) nem említi kifejezetten a megtámadott határozat 5.4.1.1 pontja.

134 Ugyanis először is, ami a Bizottság által adott azon magyarázatot illeti, amely szerint a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének elején az „Azokban az egyéb esetekben, amikor [a felperesre] történik hivatkozás a […] [megtámadott] határozatban" fordulat visszautal a megtámadott határozat (220), (256), (305) és (319) preambulumbekezdésére, valamint az említett (305) és (319) preambulumbekezdésben említett egyéb preambulumbekezdésekre

(nevezetesen a (130), (150), (184), (219), (229), (256) és (258) preambulumbekezdésre), kétségkívül el kell ismerni, hogy ezen értelmezés elfogadható, amennyiben a megtámadott határozat (305) és (319) preambulumbekezdése az említett határozat négy másik preambulumbekezdésére hivatkozik, amelyek S. (FC) négy, a megtámadott határozat (150), (220), (229) és (256) preambulumbekezdésben említett eseménnyel kapcsolatos feljegyzéseinek tartalmára vonatkoznak. E magyarázat azonban az „Azokban az egyéb esetekben, amikor [a felperesre] történik hivatkozás a […] [megtámadott] határozatban" fordulat értelmezése szempontjából vagy hiányos, amennyiben az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozás közül csak négyre vonatkozik, vagy nem releváns, ha az említett (305) és (319) preambulumbekezdésben a Bizottság a megtámadott határozat (130), (184), (219) és (258) preambulumbekezdésére is utal, amelyek közül három a (349) preambulumbekezdésben említett, az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő három kifejezett hivatkozásnak minősül, vagy amelyek a megtámadott határozat (184) preambulumbekezdését illetően S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos feljegyzéseinek tartalmára vonatkoznak, amely találkozón a felperes kifejezetten elismerte, hogy legalábbis részben részt vett. Következésképpen a Bizottság által adott magyarázatot, amelyből az következik, hogy a fent említett fordulat csak a megtámadott határozat (130), (150), (184), (219), (220), (229), (256), (258), (305) és (319) preambulumbekezdésére utal, mivel hiányos és részben nem releváns, a Törvényszék nem veszi figyelembe.

135 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének elején az „Azokban az egyéb esetekben, amikor [a felperesre] történik hivatkozás a […] [megtámadott] határozatban" fordulatnak kizárólag az az értelmezése fogadható el, amely szerint az említett fordulat az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozásra utal.

136 Másodszor meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének első mondata második részének kifejezéseiből az következik, hogy a Bizottság is egyetért a felperessel az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozásban szereplő információk – a felpereshez viszonyítva – valószínűleg közvetett jellegét illetően. A második rész kifejezései szerint ugyanis „a Bizottság elfogadja a társaság azon érvét, amely szerint az információk

inkább harmadik személytől származhatnak, mint magától az érdekelttől". Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Bizottság kifejezetten elfogadja a felperesnek a megtámadott határozat (345) preambulumbekezdésében („[A felperes] által előadott érvek" című 5.4.1 alrészben) ismertetett, és először a kifogásközlésre adott válasz 44. pontjában felhozott érvét.

137 Ez utóbbi ponttal kapcsolatban a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése első mondata ezen második részének kifejezései meghatározónak bizonyulnak a jelen esetben, mivel a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszában játszanak szerepet, amely szakasz – amint arra a Bíróság emlékeztetett a fenti 109. pontban – lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy a felrótt jogsértés tekintetében végleges határozatot hozzon, és amely a jelen esetben a felperes kifogásközlésre adott válaszában előadott egyik érv javára zárja le a kontradiktórius szakaszt.

138 Harmadszor meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének második mondata megerősíti az első mondat jelentésével kapcsolatos megállapítást. A Bizottság ugyanis teljesen egyértelműen kijelenti, hogy az aktája nem tartalmazott „elegendő bizonyítékot annak biztos megállapításához, hogy a szóban forgó információk", vagyis az S (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozás „közvetlenül a felperestől származott". Ezért úgy kell megítélni, hogy a Bizottság e megállapításával arra utal, hogy az aktájában szereplő információk nem teszik lehetővé számára, hogy jogilag megkövetelt módon alátámassza az S. (FC) feljegyzéseiben szereplő, a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást.

139 E megállapítást ráadásul részben megerősíti a Bizottságnak a rendelkezésére álló bizonyítékokkal kapcsolatos, a fenti 129. pontban ismertetett megközelítése. A Bizottság ugyanis határozottan kijelenti, hogy végül úgy döntött, hogy leszűkíti azon időszakot, amikor a felperes a jogsértésben részt vett, a rendelkezésére álló legjobb információkra, vagyis arra a három hivatkozásra koncentrálva, amelyek közül az első

az 1996. december 16-i telefonbeszélgetésre vonatkozik, azaz pontosabban és nyilvánvalóan a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében egyértelműen említett három hivatkozásra.

140 Így a Bizottság elismeri, hogy ellentétben azzal, ahogy e három utóbbi hivatkozás és S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos feljegyzéseit illetően tett, nem vehette figyelembe az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyításához.

141 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében maga a Bizottság adott hangot kételyeinek az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozásnak a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele felróhatóságával kapcsolatos hitelességét illetően.

142 Negyedszer meg kell állapítani, hogy ez utóbbi megfontolást a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése harmadik mondatának kifejezései is megerősítik, amelyekben a Bizottság teljesen egyértelműen maga vonja le a következményeket az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozásnak a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele betudhatóságával kapcsolatos hitelességének hiányára vonatkozó saját megállapításaiból. A Bizottság így kijelenti, hogy „[a]z figyelembe lesz véve azon jogsértés időtartamával kapcsolatban, amelyért [a felperesnek] felelnie kell". Az ilyen következtetés nyilvánvalóan azt tükrözi, hogy a Bizottság az aktájában szereplő bizonyítékok alapján úgy vélte, hogy az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozás nem minősül kellően hiteles bizonyítéknak annak bizonyításához, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben.

143 E megállapításon nem változtatnak a Bizottság által a tárgyalás során a Törvényszék által a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése harmadik mondatának szerinte tulajdonítandó jelentésére vonatkozóan feltett kérdésekre adott magyarázatok. Ennek okán a Bizottság azt sugallta, hogy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének utolsó, „[a]z figyelembe lesz véve azon jogsértés időtartamával kapcsolatban, amelyért [a felperesnek] felelnie kell" mondata tényleges következményekkel járt, hiszen nem vette figyelembe azokat a bizonyítékokat, amelyekkel rendelkezett, az 1996. december 16. előtti időszak esetében a felperesnek a jogsértésben 1994 és 1996 eleje közötti részvételének jellemzése érdekében.

144 Az ilyen értelmezés, amely azt vonja maga után, hogy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdése értelmében figyelmen kívül hagyott bizonyítékok az 1996. december 16. előtti időszakra vonatkoztak, nem fogadható el, mégpedig az alábbi két okból.

145 Először is meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (305) és (319) preambulumbekezdésében említett preambulumbekezdések – amelyekre a Bizottság utal „Az egyéb esetekben, amikor [a felperesre] történik hivatkozás a […] [megtámadott] határozatban" fordulat értelmezése céljából – közül egyik sem vonatkozik az azon időpont előtt történt eseményre, amikor a Bizottság szerint a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele kezdődött, vagyis 1996. december 16. előtt. Márpedig a Bizottság által a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében előadott megfontolások összességéből kitűnik, hogy a Bizottság aktájának „[azon egyéb esetekkel kapcsolatos elégtelenségei], amikor [a felperesre] történik hivatkozás a […] [megtámadott] határozatban", vezették a Bizottságot azon kijelentésre, hogy az említett elégtelenségek „[azon jogsértés időtartamával kapcsolatban kerülnek figyelembevételre], amelyért [a felperesnek] felelnie kell".

146 Másodszor ezen értelmezés ellentmond a Bizottság által a tárgyaláson végső soron ismertetett és többek között a fenti 139. pontban felidézett megközelítésnek.

147 Így a Bizottság által a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében használt kifejezések egyértelmű jellegéből kitűnik, hogy maga az 5.4.1.1 pont címe alapján a Bizottságnak a felperes észrevételeire vonatkozó értékelésével és következtetésével kapcsolatos indokolás ezen szakaszában, amely indokolás lezárja a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszát, a Bizottság úgy döntött, hogy kizárja az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást a felperessel szemben figyelembe vehető bizonyítékok közül.

148 Ötödször hozzá kell tenni, hogy a Bizottság állításával ellentétben semmikor, sem a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében, sem pedig a 5.4.1.1 pontban említett preambulumbekezdésekben nem utal a Bizottság arra, hogy az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozás hitelességének ilyen hiánya ellenére úgy véli, hogy azok beletartoznak azon bizonyítékok csoportjába, amelyekre a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása érdekében hivatkozott.

149 Épp ellenkezőleg az 5.4.1.1 pont indokolásának általános szövegkörnyezetéből kitűnik, hogy először is a megtámadott határozat (349)–(351) preambulumbekezdésében – amint azt a Törvényszék a fenti 131. pontban megállapította – a Bizottság megkülönböztette egyrészt a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozást és az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos hivatkozásokat, másrészt pedig az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást. Ugyanígy meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (351) preambulumbekezdésében a Bizottság megjegyzést fűz a felperesnek az említett határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozásra vonatkozó reakcióihoz.

150 Később, másodsorban a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében a Bizottság teljesen egyértelműen utal „[azokra az egyéb esetekre], amikor [a felperesre] történik hivatkozás […]”, vagyis az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozásra, ezért kitűnik e kifejezésekből, amelyekkel az említett preambulumbekezdés kezdődik a Bizottság határozott szándéka az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő hivatkozások egy másik csoportjának azonosítására vonatkozóan. Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy irataiban a Bizottság utalt arra, hogy

nem vitatja, hogy „bizonyító erejük" szerint csoportosította az S. (FC) feljegyzéseire alapozott hivatkozásokat (lásd a fenti 67. pontot). Ugyanezekben az iratokban megerősíti – amint az a fenti 147. pontban ismertetésre került –, hogy a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említetteken kívül az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást figyelmen kívül hagyta, mivel azok elégtelenek voltak az összejátszó magatartásának bizonyításához.

151 Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozás hitelességének e hiánya ellenére figyelembe vehette volna azokat az általa hivatkozott bizonyítékok csoportjának keretében.

152 Először is ezen állítás alátámasztása érdekében a Bizottság a tárgyalás során többek között a megtámadott határozat (305) és (319) preambulumbekezdésére utalt, amelyekben S. (FC) feljegyzéseinek egyéb részleteit kifejezetten a felperest terhelő bizonyítékokként tüntette fel.

153 Az ilyen érv nem lehet helytálló akkor, amikor a megtámadott határozat (305) és (319) preambulumbekezdése megelőzi a felperes kifogásközlésre vonatkozó észrevételeit (5.4.1 alrész), és amikor a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében a felperes említett észrevételeire válaszul a Bizottság – amint azt az irataiban megerősítette – elismeri, hogy nem vehette figyelembe az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő, ezen 15 egyéb hivatkozást a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyításához. Következésképpen meg kell állapítani, hogy az említett határozat (352) preambulumbekezdésének kifejezései nem hagynak helyet semmilyen kétségnek a Bizottság által a kontradiktórius közigazgatási eljárás eredményeként ezen egyéb hivatkozásoknak szánt szerepet illetően.

154 Másodszor a Bizottság megjegyzi, hogy a megtámadott határozat (357) és (358) preambulumbekezdésében a felperessel szembeni kifogásait általában véve alapozza S. (FC) feljegyzéseire, és nem szorítkozik a határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozásra.

155 E tekintetben mindenekelőtt a megtámadott határozat (357) preambulumbekezdését illetően meg kell állapítani, hogy abban ténylegesen kifejezett hivatkozás szerepel S. (FC) feljegyzéseire. Az ilyen hivatkozás azonban nem engedi meg azon vélekedést, hogy a Bizottság ott az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 19 hivatkozás összességére gondolt. Ugyanis, tekintettel a Bizottság által a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében levont következtetésre, az ilyen általános utalás nem tesz eleget a Bizottság által hivatkozott bizonyítékok csoportját illetően a fenti 96. pontban felidézett ítélkezési gyakorlat alapján megkövetelt pontossági követelményeknek. Ez annál is inkább igaz a jelen esetben, mivel S. (FC) feljegyzései közismert részét képezik a Bizottság által a felperessel szemben figyelembe vett bizonyítékoknak, vagyis azon 21 esemény közül 19-nek, amellyel kapcsolatban a felperesre név szerint hivatkoztak. Mindenesetre a Bizottság ezen érvének elfogadása az általa S. (FC) feljegyzéseire a megtámadott határozat (357) preambulumbekezdésében tett utalással kapcsolatban, e két preambulumbekezdés és az említett határozat (352) preambulumbekezdése egyértelmű kifejezései közötti feloldhatatlan inkoherenciát vonna maga után.

156 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (357) preambulumbekezdésében az S. (FC) feljegyzéseire történő utalás csak az említett határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozásra és S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos feljegyzéseire vonatkozik.

157 Továbbá, ami a megtámadott határozat (358) preambulumbekezdését illeti, a Bizottság elvontan és általánosan (a 4.3 pontban említett) a tényállással egyidejű okirati bizonyítékok összességére utal. Márpedig a fenti 117. pontban említett 21 eseményből kiderül, hogy a Bizottság által a felperessel szemben figyelembe vett jogsértési időszak során kizárólag S. (FC) feljegyzései minősültek ilyen, közvetlenül vagy közvetve kifejezetten a felperest érintő, egyidejű bizonyítékoknak. Meg kell

állapítani ugyanis, hogy W. (EKA) feljegyzéseinek a Bizottság által a megtámadott határozat (162)–(164) preambulumbekezdésében az 1997. október 14-i turkui találkozóval kapcsolatban figyelembe vett részletei semmilyen módon nem érintik a felperest. Következésképpen ugyanazon az alapon, ahogy a megtámadott határozat (357) preambulumbekezdésében az S. (FC) feljegyzéseire tett utalás, úgy kell tekinteni, hogy az S. (FC) feljegyzéseire történő ilyen utalás elvont és általános jellegénél fogva engedi meg azon vélekedést – ahogyan a Bizottság állítja – hogy így figyelembe vette az említett feljegyzésekre alapozott összes hivatkozást, az S. (FC) feljegyzéseiben a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást is beleértve, amelyeket pedig figyelmen kívül hagyott a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében, a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása céljából. Mindenesetre ugyanazokból az okokból, mint amelyeket a megtámadott határozat (357) preambulumbekezdése ismertet, ha el kellene fogadni a Bizottság érvét, az feloldhatatlan inkoherenciát eredményezne az általa a megtámadott határozat említett (352) preambulumbekezdésében levont következtetések és az említett határozat 5.4.1.1. pontja között.

158 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (358) preambulumbekezdésében a (4.3 részben említett), a tényállással egyidejű okirati bizonyítékok összességére történő utalás csak az ugyanezen határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozásra és S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos feljegyzéseire vonatkozik.

159 Végül, harmadszor a Bizottság úgy érvel, hogy az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az a tény, hogy az információt közvetve szolgáltatják vagy másodlagos jelentőségű, nincs semmilyen hatással arra, hogy bizonyítékként lehessen használni. A jelen esetben azonban, amint kitűnik a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének egyértelmű kifejezéseiből és magának a Bizottságnak az irataiból, a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszában úgy döntött, hogy fenntartás nélkül elutasítja az S. (FC) feljegyzéseiben szereplő, a felperesre történő ezen 15 egyéb hivatkozást.

160 Következésképpen, amennyiben a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében a Bizottság nemcsak, hogy az említett preambulumbekezdés első két mondatában elismerte az S. (FC) feljegyzéseiben szereplő, a felperesre történő 15 egyéb hivatkozás gyenge bizonyító erejét, hanem főleg ugyanezen preambulumbekezdés harmadik mondatában megállapította, hogy nem veheti figyelembe az S. (FC) feljegyzéseiben szereplő, említett hivatkozásokat a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele bizonyításához, meg kell állapítani, hogy a Bizottság feladata volt egyértelműen utalni arra – amennyiben ez volt a későbbi szándéka –, ha mégis úgy vélekedett, hogy ezek a hivatkozások figyelembe vehetők a bizonyítékok csoportjának keretében.

161 Márpedig a megtámadott határozat (353) és (356) preambulumbekezdése között a Bizottság semmikor nem alkalmazta újra az S. (FC) feljegyzéseiben szereplő, a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást a bizonyítékok csoportjában a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyításához.

162 Az előző megfontolások összességéből az következik, hogy a Bizottság jogszerűen határozott úgy a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében, hogy kizárja az S. (FC) feljegyzéseiben szereplő, a felperesre történő 15 egyéb hivatkozást a felperest terhelő bizonyítékok közül és a Bizottság által hivatkozott bizonyítékok csoportjából is.

– A felperessel szemben a szóban forgó jogsértésben való állítólagos részvételére tekintettel figyelembe vett bizonyítékok azonosításával kapcsolatos következtetés

163 Először is meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat 5.4.1.1 pontjában a Bizottság sehol nem említi a 2000. február 9-i időpontot mint a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele végső időpontját. A legcsekélyebb bizonyítékkal sem

szolgált a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele végső időpontjának meghatározását illetően sem.

164 Másodszor a felperes ezzel kapcsolatos érveire (lásd a fenti 57. pontot) válaszul a Bizottság úgy érvel, hogy kevésbé számít, hogy a felperes nem hallotta az EKA nyilatkozatát a CEFIC 2000. február 9-i hivatalos üléséhez kapcsolódóan, hiszen a kartell ekkor már véget ért. Mindenesetre a Bizottság szerint az, hogy a felperes kijelenti, hogy nem hallotta ezen nyilatkozatot, komoly jele annak, hogy rész vett a 2000. február 9-i jogellenes találkozón.

165 Mindenekelőtt meg kell azonban állapítani, hogy a Bizottság ezen érvelése, amely megpróbálja elbagatellizálni a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele állítólagos végső időpontja meghatározásának jelentőségét, nem fogadható el. Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a jogsértés időtartama – amelyhez ismerni kell a jogsértés befejezésének időpontját – a jogsértés egyik lényeges eleme, amelynek bizonyítása a Bizottság feladata (a fenti 105. pontban hivatkozott Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 52. pontja). Következésképpen a jelen esetben a Bizottság feladata bizonyítani a felperes 2000. február 9-i jogellenes találkozón való részvételét.

166 Másfelől a felperes szóban forgó jogsértésben való állítólagos részvétele végső időpontjának a Bizottság általi meghatározása a jelen esetben annál is inkább szükséges volt – amint kitűnik a felperes kifogásközlésre vonatkozó észrevételei 48. és 49. pontjából, valamint a jelen ügyben benyújtott beadványaiból –, mivel a felperes kifejezetten vitatta, hogy részt vett volna a 2000. február 9-i jogellenes találkozón. Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Bizottság az 5.4.1.1 pontban, amelyben értékelnie kellett a felperes kifogásközlésre vonatkozó észrevételeit, és végül levonni a következtetéseket a szóban forgó közigazgatási eljárásból, elmulasztotta ismertetni azokat az

okokat, amelyek miatt a felperes észrevételei ellenére úgy vélte, hogy a felperes részt vett a 2000. február 9-i jogellenes találkozón.

167 Harmadszor mindenképpen meg kell állapítani, hogy amint azt maga a Bizottság is elismeri, végül a megtámadott határozatnak csak a „7. A jogsértés időtartama" címe alatt található, „A kezdő és befejező időpont" című 7.1 pontban szereplő (488) preambulumbekezdésében jelenti ki azt a Bizottság, hogy különösen a megtámadott határozatnak a kartell történetére vonatkozó 4. 3 részben szereplő (233) preambulumbekezdésére történő utalással meghatározta a kartell tagjai jogsértésben való részvételének kezdő és befejező időpontját, és vonja le az ezzel kapcsolatos következtetéseit.

168 Mind a megtámadott határozat (488) preambulumbekezdésében, mind a (283) preambulumbekezdésben, amelyre az utal, a Bizottság 2000. február 9-et tekinti a kartell tagjainak az ugyanazon a napon Brüsszelben tartott hivatalos CEFIC-üléshez kapcsolódó jogellenes találkozója időpontjának. Meg kell azonban állapítani a Bizottság által abból a célból ismertetett indokolás kétértelmű és ellentmondásos jellegét, hogy 2000. február 9-et vegye figyelembe a jogsértés időszakának befejező időpontjaként a felperes tekintetében.

169 Így a megtámadott határozat (283) preambulumbekezdésében a Bizottság kijelenti, hogy a CEFIC hivatalos ülését tartották 2000. február 9-én Brüsszelben, amely ülésen a felperes részt vett. Ugyanebből a preambulumbekezdésből kitűnik, hogy ezen üléshez kapcsolódóan S. (EKA) tájékoztatta „partnereit, hogy nem hajlandó újabb tárgyaláson részt venni a versenytársakkal". Következésképpen meg kell állapítani, hogy bár a Bizottság egyértelműen megállapítja a megtámadott határozat (283) preambulumbekezdésében, hogy az EKA, az Arkema France és a felperes részvétele a CEFIC hivatalos ülésén kitűnik az aktában lévő bizonyítékokból, nem említ meg viszont semmilyen bizonyítékot a felperes 2000. február 9-i jogellenes találkozón való részvételére vonatkozóan, amely találkozó során S. (EKA) megtette nyilatkozatát az EKA nevében. Végeredményben a megtámadott határozat említett (283) preambulumbekezdésében a Bizottság nem állapítja meg azt sem, hogy

jogellenes találkozót tartottak a CEFIC 2000. február 9-i üléséhez kapcsolódóan. Megelégszik ugyanis az EKA nevében a CEFIC ugyanazon a napon tartott hivatalos „üléséhez kapcsolódóan" tett nyilatkozat megemlítésével.

170 Következésképpen az előző megfontolásokból kitűnik, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (283) preambulumbekezdésében csak azt feltételezi, hogy a felperesnek a 2000. február 9-i jogellenes találkozón való részvétele a CEFIC 2000. február 9-i hivatalos ülésén való részvételéből eredt. E feltételezés nem elég, mivel a felperes a kifogásközlésre vonatkozó észrevételeiben kifejezetten vitatta, hogy részt vett a 2000. február 9-i jogellenes találkozón. Végül meg kell jegyezni, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság sehol nem állítja azt, hogy a CEFIC hivatalos üléseinek résztvevői szükségszerűen részt vettek a kartellnek a hivatalos ülésekhez kapcsolódóan tartott találkozóin. A Bizottság legfeljebb annyit jelent ki a megtámadott határozat (76) preambulumbekezdésében, hogy a felső vezetés szintjén többoldalú találkozókat tartottak, gyakran a CEFIC nátrium-klorát munkacsoportjának üléseihez kapcsolódóan.

171 A CEFIC 2000. február 9-i hivatalos ülése és az ugyanazon a napon tartott jogellenes találkozó Bizottság általi ilyen összekeverése megismétlődik a megtámadott határozat (488) preambulumbekezdésében, amikor megerősíti – anélkül, hogy egyetlen bizonyítékot is bemutatna álláspontja alátámasztása érdekében, és kizárólag a megtámadott határozat (283) preambulumbekezdésére utalva –, hogy „az utolsó versenyellenes találkozóra – amelyen az EKA, az Arkema France és [a felperes] vettek részt – 2000. február 9-én került sor", és hogy „[a felperes] közvetlenül részt vett a 2000. február 9-i találkozón". Pedig ismét meg kell állapítani, hogy mivel a Bizottság semmikor nem állította azt, és még inkább nem bizonyította, hogy a CEFIC hivatalos ülésein való részvétel maga után vonta az azokhoz kapcsolódóan tartott versenyellenes találkozókon való jelenlétet is, a felperes jogosan érvel úgy, hogy a Bizottság nem szolgált

semmilyen bizonyítékkal a 2000. február 9-i jogellenes találkozón való részvételét illetően, amely a kartell egyetlen találkozója volt az említett napon.

172 Végül a megtámadott határozat I. mellékletéből egyértelműen kitűnik, hogy a felperest nem azonosították úgy, mint aki részt vett a 2000. február 9-i jogellenes találkozón. Beadványaiban a Bizottság e tekintetben egy egyszerű tárgyi tévedésre hivatkozik. A megtámadott határozat (69) preambulumbekezdéséből és a megtámadott határozat 114. sz. lábjegyzetéből kitűnik azonban, hogy az említett határozat I. melléklete 72 olyan versenyellenes találkozóból álló listát tartalmaz, amelyeken a szóban forgó kartell tagjai részt vettek. Következésképpen a megtámadott határozat I. mellékletében bemutatott táblázat utolsó sora mindenképpen a Bizottság által meghatározott 2000. február 9-i jogellenes találkozóra, nem pedig a CEFIC ugyanazon a napon tartott hivatalos ülésére vonatkozik. Márpedig, tekintettel a megtámadott határozat indokolására és az aktában szereplő bizonyítékokra, semmiképpen nem lehet megállapítani, hogy a felperes részt vett a kartell ezen találkozóján, ahogyan azt a Bizottság állítja, és következésképpen úgy tekinteni, hogy az, hogy a felperest nem azonosították úgy a megtámadott határozat I. mellékletében, mint aki részt vett a 2000. február 9-i jogellenes találkozón, egyszerű tárgyi tévedésből ered.

173 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a Bizottság által ezzel kapcsolatban szolgáltatott bármilyen bizonyítékok hiányában a Bizottság tévesen állítja azt, hogy a felperes jogsértésben való részvétele 2000. február 9-én véget ért. Következésképpen megalapozottnak kell tekinteni a felperes által előadott azon érvet, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy részt vett a 2000. február 9-i jogellenes találkozón. A Bizottság tehát nem vehette figyelembe ez utóbbi időpontot a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele végét jelző időpontként.

174 Másodlagosan, ami a tényállással egyidejűleg kézzel írt bizonyítékokat illeti, a korábbiakban kifejtett megfontolások összességéből kitűnik, hogy egyrészt csak az S. (FC) feljegyzéseire alapozott hivatkozásokról van szó. Másrészt az S. (FC) feljegyzéseire alapozott, eredetileg a közigazgatási eljárás előzetes szakaszának eredményeként a szóban

forgó jogsértés időszakát illetően figyelembe vett 19 hivatkozás közül csak az S. (FC) feljegyzéseire alapozott, a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozást és az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos hivatkozást vette figyelembe kifejezetten a Bizottság a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszának végén a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele bizonyítására szolgáló bizonyítékok csoportjában. Ami az S. (FC) feljegyzéseiben szereplő, felperesre történő 15 egyéb hivatkozást illeti, meg kell állapítani, hogy azokat a Bizottság – bizonyító erő hiányában – kizárta az említett bizonyítékok csoportjából a megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésében.

175 Másodszor, ami a bizonyítékok csoportjába a Bizottság által belefoglalt, a felperes versenytársainak nyilatkozatait illeti, amennyiben azok bizonyítékul szolgálhatnak a szóban forgó jogsértésben való részvételét illetően, a Bizottság által figyelembe vett, a fenti 117. és 120. pontban említett bizonyítékokból kitűnik, hogy a Bizottság által a felperessel szemben megállapított jogsértési időszak alatt az EKA és az FC nyilatkozatairól van szó, minden egyéb társaságot kizárva. Meg kell állapítani ugyanis, hogy a Bizottság nem vette figyelembe sem az előzetes szakaszban, sem a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszában az Arkema France-nak a fenti 6. pontban említett és az A.3 mellékletben a keresetlevélhez csatolt nyilatkozatait a felperesnek a szóban forgó jogsértésben való részvétele bizonyítása céljából.

176 Harmadszor a Bizottság elfogadta a felperes vallomását az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételére vonatkozóan. E részvétel terjedelmének meghatározása érdekében a Bizottság S. (FC) e találkozóra, valamint az FC és az EKA nyilatkozataira vonatkozó feljegyzéseire hivatkozik.

177 Mindenekelőtt a fenti 163–176. pontban kifejtett következtetésekre tekintettel kell értékelni a Bizottság által figyelembe vett bizonyítékok bizonyító erejét, és ezt követően

értékelni, hogy ezek a bizonyítékok elegendő bizonyítéknak minősülnek-e a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyításához.

A felperessel szemben figyelembe vett bizonyítékok bizonyító ereje

– A felperes szóban forgó jogsértésben való közvetlen részvételével egyidejű, írott bizonyítékokról

178 Előzetesen az S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos feljegyzései bizonyító erejét illetően a felperes említett találkozón való részvételére vonatkozó vallomása bizonyító erejére kell utalni (lásd a lenti 216–218. pontot).

179 Elsősorban, ami az S. (FC) feljegyzéseire alapozott, a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett, a felperesre történő három hivatkozást illeti, először is meg kell állapítani, hogy a felek által az írásbeli beadványaikban előterjesztett észrevételekre, valamint a Törvényszék által nekik akár írásban, akár a tárgyaláson feltett kérdésekre adott válaszaikra tekintettel, S. (FC) feljegyzéseit – ahogyan azok a Bizottság aktájában szerepelnek, vagyis gépelt feljegyzések – S. (FC) írta át finn nyelvű, kézzel írott feljegyzéseiből ebbe a formába, és fordította finn nyelvről angolra, amely feljegyzéseket maga írt le a jegyzetek által érintett és bemutatott, minden egyes esemény alkalmával. E tekintetben a bizonyos részletekkel kapcsolatos néhány formai, vagy terminológai jellegű igazítás ellenére, amelyekre a Törvényszék hívta fel a Bizottság figyelmét a tárgyaláson, úgy kell tekinteni, hogy amennyiben az aktában szereplő feljegyzések hűen fordítják és írják át az S. (FC) által eredetileg kézzel írt feljegyzéseket, mivel ez utóbbi kézzel írott feljegyzéseket S. (FC) a tényállás idején írta le, azok angol nyelvre átírt változatát a jogsértéssel egyidejű írásbeli bizonyítéknak

kell tekinteni. Következésképpen az S. (FC) feljegyzéseire történő három hivatkozás, ahogyan azokat a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdése említi, ilyen bizonyítékoknak minősülnek.

180 Pontosabban, ami először is S.-nek (FC) az S.-sel (EKA) 1996. december 16-án folytatott telefonbeszélgetésével kapcsolatban tett feljegyzéseit illeti, S. (FC) utalt arra, hogy tárgyalást folytatott a felperessel. Az S. (FC) ezen 1996. december 16-i beszélgetéssel kapcsolatos feljegyzései átiratának a Bizottság által a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében figyelembe vett részletében a következő kijelentés szerepel: „[BIZALMAS]". A (349) preambulumbekezdés e beszélgetésre vonatkozó ezen részletében utalás történik a megtámadott határozat (130) preambulumbekezdésére is. Ez utóbbi preambulumbekezdésben a Bizottság jelzi, hogy álláspontja szerint e bizonyíték a felperes kartellben való részvételét mutatja, mivel jogellenes kapcsolata volt egy versenytárssal.

181 Ami másodszor S.-nek (FC) az S.-sel (EKA) 1998. december 4-én folytatott telefonbeszélgetésével kapcsolatban tett feljegyzéseit illeti, S. (EKA) utalt arra, hogy az Arkema France tárgyalást folytatott a felperessel. Az S. (FC) ezen 1998. december 4-i beszélgetéssel kapcsolatos feljegyzései átiratának a Bizottság által a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében figyelembe vett részlete a következő: „[BIZALMAS]" A (349) preambulumbekezdés e beszélgetésre vonatkozó ezen részletében utalás történik a megtámadott határozat (219) preambulumbekezdésére, amely preambulumbekezdésben újra szerepel ezen idézet.

182 Ami harmadszor S.-nek (FC) az L.-lel (Arkema France) 1999. december 9-én folytatott telefonbeszélgetésével kapcsolatban tett feljegyzéseit illeti, egyikük utalt arra, hogy tárgyalást folytatott a felperessel. Ez utóbbi telefonbeszélgetést illetően a Bizottság a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében megállapítja,

hogy nem tudta pontosítani, hogy a két tárgyalófél közül melyik beszélt a felperessel. Márpedig, ellentétben azzal, amit a Bizottság sugall a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében, az ilyen pontatlanság nem elhanyagolható. Ugyanis a közvetítők számának többszöröződése a szóban forgó kapcsolatokra vonatkozó bizonyítékok hitelességének csökkenését vonja maga után. Következésképpen ezen átirat hitelességének mértéke nagyobb lenne, ha S. (FC) ténylegesen folytatott volna beszélgetést a felperessel, mint ha L. (Arkema France) volt az, aki tárgyalt a felperessel.

183 Továbbá még mindig ezen 1999. december 9-i telefonbeszélgetést illetően meg kell állapítani, hogy S. (FC) ezzel kapcsolatos feljegyzéseinek azon részlete, amelyet a Bizottság felhasznál a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében, a következőképpen szól: „[BIZALMAS]". A (349) preambulumbekezdés e beszélgetésre vonatkozó ezen részletében utalás történik a megtámadott határozat (258) preambulumbekezdésére is. Ez utóbbi preambulumbekezdésben a Bizottság megállapítja, hogy a konkrét alkalommal a két tárgyalófél megvitatta annak szükségét, hogy új általános megállapodásra jussanak a versenytársak között. A fent említett részleten kívül, ahogyan azt a Bizottság a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében megismétli, úgy tűnik, hogy S.-nek (FC) a megtámadott határozat (258) preambulumbekezdésében ismertetett feljegyzései a következők:

„[BIZALMAS]"

184 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy amint a megtámadott határozat (350) preambulumbekezdéséből következik, az S. (FC) feljegyzéseire alapozott, a felperesre történő három hivatkozás – melyeket a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdése említ –, a Bizottság szerint egyértelműen a felperessel való közvetlen telefonkapcsolatokról tanúskodnak, és nyilvánvalóan utalnak arra, hogy utóbbi közvetlenül hozzájárult az általános ármegállapodásokhoz. Továbbá a Bizottság irataiból, és a Törvényszék által a tárgyaláson feltett kérdésekre adott válaszaiból kitűnik egyrészt, hogy e három bizonyíték különösen meggyőző, és tehát a felperest terhelő elsődleges bizonyítéknak minősül annak bizonyításához, hogy a

felperes egységes, folyamatos és európai kiterjedésű jogsértésben vett részt, amellyel kapcsolatban a Bizottság eljárást indított, másrészt pedig a felperes nem vitatta ezen nyilatkozatokat, és végül hogy ezen, a tényállással egyidejű bizonyítékok különösen terhelőek a felperesre nézve, bár nem a Bizottság által összegyűjtött egyedüli bizonyítékok. A felperes viszont vitatta a szóban forgó jogsértésben való állítólagos részvételét illetően a tényállással egyidejű bizonyítékok bizonyító erejét.

185 Ezek alapján először is meg kell állapítani, hogy a Bizottság állításával ellentétben a felperes a kifogásközlésre adott válaszában (lásd különösen a kifogásközlésre adott válasza 76. pontját) vitatta S. (FC) feljegyzései és különösen az 1996. december 16-i telefonbeszélgetéssel kapcsolatos feljegyzés bizonyító erejét.

186 Másodszor általában véve meg kell állapítani, hogy a Bizottság állításával ellentétben az S. (FC) feljegyzéseire alapozott, a felperesre történő e három hivatkozás – ahogyan azokat a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdése említi – a felperes szóban forgó jogsértésben való állítólagos részvételére vonatkozó közvetett bizonyítéknak minősül.

187 E három hivatkozás ugyanis az S. (FC) és S. (EKA) közötti (1996. december 16-i és 1998. december 4-i beszélgetések) vagy az S. (FC) és L. (Arkema France) közötti telefonbeszélgetések során (1999. december 9-i beszélgetés), vagy az S. (FC) és a felperes közötti (lásd S.-nek [FC] az 1996. december 16-i és 1999. december 9-i beszélgetéseire vonatkozó feljegyzéseit, már amennyire – a Bizottság ezzel kapcsolatos hezitálásaira tekintettel – úgy kell tekinteni, hogy ez utóbbi telefonbeszélgetésre sor került S. [FC] és a felperes között), vagy az Arkema France és a felperes közötti megbeszélésről számol be (lásd S.-nek [FC] az 1998. december 4-i beszélgetésére vonatkozó feljegyzéseit).

188 Következésképpen, amint azzal a felperes érvel, a megtámadott (349) preambulumbekezdésében említett és S. (FC) feljegyzéseire alapozott e három hivatkozás csak közvetetten számol be az azon eseményt megelőző, a felperes és egyik versenytársa közötti állítólagos megbeszélésről, amelyhez közvetlenül kapcsolódik e hivatkozások mindegyike. Ilyen körülmények között az említett bizonyítékok bizonyító ereje csökken, hiszen önmagukban nem szolgálnak közvetlen bizonyítékként a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételére. Ahhoz, hogy az ilyen feljegyzések az említett részvétel közvetlen bizonyítékát jelentsék, az szükséges, hogy a Bizottság közvetlenül a felperestől szerezzen be ilyen bizonyítékot (a helyiségeiben tartott házkutatás során, amely házkutatást a jelen esetben nem szorgalmazták) vagy pontosabban, hogy a tényállással egyidejű, kézzel írott feljegyzésről legyen szó (mint amilyenek S. [FC] feljegyzései), amely számot ad az említett feljegyzés szerzője és a felperes közötti megbeszélés tartalmáról. Márpedig a jelen esetben az S. (FC) feljegyzéseire alapozott, és a Bizottság által a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében figyelembe vett három hivatkozás közül egyik sem minősül ilyen közvetlen bizonyítéknak a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételére vonatkozóan.

189 Ezért, bár a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett, S. (FC) feljegyzéseire alapozott, a felperesre történő három hivatkozás a jogsértéssel egyidejű bizonyítéknak minősül, mivel a jogsértést jellemző eseményekhez kapcsolódnak, meg kell állapítani, hogy azok egyáltalán nem egyidejűek a felperes közvetlen közreműködésével járó eseményekkel. Ilyen körülmények között azon tény ellenére, hogy e három hivatkozás a jogsértés időszaka alatt felmerült bizonyítékokkal kapcsolatos, ahhoz, hogy azokat bizonyító erejűnek lehessen minősíteni, meg kell vizsgálni, hogy más bizonyítékok kellően megerősítik-e azokat.

190 Harmadszor, ami az S. (FC) feljegyzéseiben említett, S. (FC) és a felperes közötti állítólagos megbeszéléseket illeti az 1996. december 16-i, vagy az 1999. december 9-i telefonbeszélgetéssel kapcsolatban, és – még egyszer – már amennyire a Bizottság ezzel kapcsolatos hezitálásaira figyelemmel úgy kell tekinteni, hogy ez utóbbi

telefonbeszélgetésre sor került S. (FC) és a felperes között, meglepő, hogy S. (FC) nem írta le azok tartalmát a feljegyzéseiben.

191 Ugyanis, amint kitűnik az akta irataiból és különösen S. (FC) feljegyzéseinek részletéből, utóbbinak láthatóan az volt a szokása, hogy leírta a feljegyzéseiben FC versenytársaival (telefonon vagy a találkozói során) történő kapcsolattartást. Ráadásul ezt sugallja a Bizottság a megtámadott határozat (351) preambulumbekezdésének utolsó mondatában, amikor kijelenti, hogy „[S. (FC)] feljegyzései azon találkozók és telefonbeszélgetések jegyzőkönyvei vagy beszámolói, amelyeken jelen volt". Pedig meg kell állapítani, hogy az említett feljegyzésben nincs jegyzőkönyv vagy beszámoló az S. (FC) és a felperes közötti közvetlen telefonos érintkezésről.

192 Negyedszer meg kell állapítani, hogy S. (FC) Bizottság általi meghallgatásának átiratából kitűnik, hogy ekkor nem említette meg, következésképpen nem erősítette meg a felperessel folytatott e két beszélgetést, melyekre az 1996. december 16-i és 1999. december 9-i beszélgetésekre vonatkozó feljegyzéseiben hivatkozik. Ugyanígy a Törvényszék megjegyzi, hogy a Bizottság még csak nem is tartotta szükségesnek ugyanezen meghallgatás során, hogy arra kérje S. (FC)-t, adjon felvilágosítást a felperessel folytatott állítólagos telefonbeszélgetéseire vonatkozó beszámoló feljegyzéseiből való hiányáról, vagy e megbeszélések tartalmáról, vagy a feljegyzéseire alapozott és a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett, a felperesre történő három hivatkozásnak tulajdonítandó jelentésről.

193 Harmadszor értékelni kell a fenti 184–192. pontban kifejtett megfontolásokra tekintettel a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozásnak tulajdonítható bizonyító erőt.

194 Először is, ami S.-nek (FC) az 1996. december 16-i telefonbeszélgetésre vonatkozó feljegyzését illeti, kétségkívül el kell ismerni, hogy az említett feljegyzésben szereplő utalás, ahogyan arra a Bizottság a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében rávilágított, azaz: „[BIZALMAS]", a kartell egyik tagja és a felperes közötti közvetlen kapcsolat létezésére vonatkozó kezdeti bizonyítéknak minősülhet.

195 Ugyanakkor, amint a fenti 186–192. pontban kifejtett általános megfontolásokban felmerült, meg kell állapítani, hogy S.-nek (FC) nincs a felperessel való állítólagos megbeszélésére közvetlenül vonatkozó feljegyzése, amely megbeszélésre hivatkozik az 1996. december 16-i telefonbeszélgetésre vonatkozó feljegyzéseiben. Meghallgatásának átiratában nem található információ az 1996. december 16-i telefonbeszélgetéssel vagy a felperessel való ezen állítólagos megbeszéléssel kapcsolatban. Egyebekben a megtámadott határozat (130) preambulumbekezdésében, amely az említett telefonbeszélgetésre vonatkozik, a Bizottság nem szolgált egyéb bizonyítékkal, amely ezzel kapcsolatban kellő bizonyító erőt biztosíthatna S. (FC) feljegyzéseinek. Továbbá meg kell állapítani, hogy az EKA nyilatkozataiból nem következik olyan bizonyíték, amely megerősítheti az 1996. december 16-i telefonbeszélgetés tartalmát, amint arról S. (FC) e feljegyzésben beszámolt.

196 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az S. (FC) az 1996. december 16-i telefonbeszélgetéssel – amely során a felperes neve elhangzott, de ő abban közvetlenül nem vett részt – kapcsolatos feljegyzései kifejezéseit megerősítő bizonyíték hiányában, az említett feljegyzésekben a felperesre történő ezen hivatkozás nem minősül kellően megbízható bizonyítéknak a szóban forgó jogsértésben való részvételére vonatkozóan.

197 Másodszor, ami S.-nek (FC) az 1998. december 4-i, S. (FC) és S. (EKA) közötti telefonbeszélgetésre vonatkozó feljegyzéseit illeti, a Bizottság által az Arkema France és a felperes közötti állítólagos megbeszélés ismertetésének érdekében használt kifejezések pontatlansága ellenére meg kell állapítani, hogy az említett feljegyzésben szereplő utalás, ahogyan arra a Bizottság a megtámadott határozat

(349) preambulumbekezdésében rávilágított, azaz: „[BIZALMAS]”, szintén a kartell egyik tagja és a felperes közötti közvetlen kapcsolat létezésére vonatkozó kezdeti bizonyítéknak minősülhet.

198 Ugyanakkor mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy e feljegyzés nem ezen 1998. december 4-i telefonbeszélgetés felei és a felperes közötti megbeszéléssel kapcsolatosak, hanem egy harmadik személy, az Arkema France és a felperes közötti megbeszélésről számolnak be. Meg kell állapítani továbbá, hogy S. (FC) Bizottság általi meghallgatásának átiratából nem következik olyan információ, amely több felvilágosítást adna ezen 1998. december 4-i beszélgetés kifejezéseire vonatkozóan, ahogyan azok a feljegyzéseiben le vannak írva. Másfelől meg kell említeni, hogy a megtámadott határozat említett telefonbeszélgetésre vonatkozó (219) preambulumbekezdésében a Bizottság nem szolgált egyéb olyan bizonyítékkal, amely kellő bizonyító erőt biztosíthatna ezzel kapcsolatban S. (FC) feljegyzéseinek. Ugyanígy ismét meg kell állapítani, hogy az EKA nyilatkozataiból nem következik olyan bizonyíték, amely megerősítheti az 1998. december 4-i telefonbeszélgetés tartalmát, amint arról S. (FC) e feljegyzésben beszámolt. Végül meg kell jegyezni, hogy az Arkema France (L. [Arkema France]) a Bizottság általi 2004. szeptember 24-i meghallgatása során tett nyilatkozataiból nem következik olyan bizonyíték, amely megerősíthetné az 1998. december 4-i telefonbeszélgetés tartalmát, ahogyan arról S. (FC) feljegyzései beszámolnak, vagyis hogy az Arkema France tárgyalásokat folytatott a felperessel. Ez utóbbi megállapítás végül is nem meglepő, mivel ahogyan arra a felperes hivatkozik, az Arkema France ugyanezen meghallgatásának átiratából az derül ki, hogy az Arkema France a felperest a kartell tagjaként kizárólag az 1994 októberétől 1998 közepéig tartó első időszak vonatkozásában azonosította, az 1998 közepétől 2000 májusáig tartó második időszak vonatkozásában már nem.

199 Következésképpen meg kell állapítani, hogy S. (FC) 1998. december 4-i telefonbeszélgetéssel kapcsolatos feljegyzéseinek kifejezéseit megerősítő bizonyíték hiányában, az említett feljegyzésekben a felperesre történő ezen hivatkozás nem minősül kellően megbízható bizonyítéknak a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételére vonatkozóan.

200 Harmadszor S.-nek (FC) a közte és L. (Arkema France) között 1999. december 9-én történt telefonbeszélgetésre vonatkozó feljegyzéseit illetően ismételten el kell ismerni, hogy az említett feljegyzésben szereplő utalás, ahogyan arra a Bizottság a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében rávilágított, azaz: „[BIZALMAS]", a kartell egyik tagja és a felperes közötti közvetlen kapcsolat létezésére vonatkozó kezdeti bizonyítéknak minősülhet.

201 Ugyanakkor, egyrészt feltételezve, hogy S. (FC) volt az, aki beszélt a felperessel, amint azt már megállapította a Törvényszék a fenti 186–192. pontban előadott általános megfontolásokban, meg kell állapítani, hogy S.-nek (FC) nincs a felperessel folytatott állítólagos megbeszélésre közvetlenül vonatkozó feljegyzése, amelyre hivatkozások szerepelnek a feljegyzéseiben. Meghallgatásának átiratában sem található a felperessel folytatott ezen állítólagos megbeszélésre vonatkozó bármilyen információ. Egyebekben a megtámadott határozat említett telefonbeszélgetésre vonatkozó (258) preambulumbekezdésében a Bizottság nem szolgált egyéb olyan bizonyítékkal, amely kellő bizonyító erőt biztosíthatna az 1999. december 9-i telefonbeszélgetéssel kapcsolatban S. (FC) feljegyzéseinek. Végül, ugyanúgy, ahogyan az 1998. december 4-i telefonbeszélgetés esetében, az Arkema France (L. [Arkema France]) a Bizottság általi 2004. szeptember 24-i meghallgatása során tett nyilatkozataiból nem következik olyan bizonyíték, amely felvilágosítást adna a Törvényszék számára az S. (FC) által az 1999. december 9-i telefonbeszélgetése során tett feljegyzésekkel kapcsolatban.

202 Másrészt, feltételezve, hogy L. (Arkema France) volt az, aki beszélt a felperessel, meg kell állapítani, hogy inkoherencia lenne az S. (FC) feljegyzéseiben leírtak szerint a beszélgetés során elhangzottak és az L. (Arkema France) által a 2004. október 24-i meghallgatása során tett nyilatkozatok között. Ugyanígy, nemcsak hogy nem derül ki az Arkema France említett meghallgatás során tett nyilatkozataiból a közte és a felperes között lévő bármilyen kapcsolat, de leginkább és ismét – amint azzal a felperes érvel – úgy tűnik, hogy míg az Arkema France a felperest a kartell tagjaként azonosította az

1994 októberétől 1998 közepéig tartó első időszakra vonatkozásában, ez nem állt fenn az 1998 közepétől 2000 májusáig tartó második időszak vonatkozásában.

203 Következésképpen meg kell állapítani, hogy S. (FC) 1999. december 9-i telefonbeszélgetéssel kapcsolatos feljegyzéseinek kifejezéseit megerősítő bizonyíték hiányában, az említett feljegyzésekben a felperesre történő ezen hivatkozás nem minősül kellően megbízható bizonyítéknak a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételére vonatkozóan.

204 A fenti 178–203. pontban kifejtett általános megfontolások összességére tekintettel az S. (FC) feljegyzéseire alapozott, a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett, a felperesre történő három hivatkozás tartalmát megerősítő bármely bizonyíték hiányában meg kell állapítani, hogy a Bizottság által figyelembe vett e három bizonyíték nem kellően megbízható ahhoz, hogy mint olyanok bizonyítékként szolgáljanak a felperes jogsértő magatartásának megállapításához.

– Az FC és az EKA nyilatkozatairól

205 Ami a felperes versenytársainak nyilatkozatait illeti, amint a Törvényszék megállapította a fenti 175. pontban, azok bizonyító erejének vizsgálata csak az EKA és az FC nyilatkozataira vonatkozik.

206 Elsősorban meg kell vizsgálni a felperes által az engedékenységi közleményre való hivatkozás érdekében felhozott, a versenytársak nyilatkozatai hitelességének vitatására irányuló érvet. Ezzel kapcsolatban elég emlékeztetni arra – amint a fenti 100–106. pontban kifejtett ítélkezési gyakorlatból következik –, hogy az uniós jog egyetlen

előírása vagy általános elve sem tiltja, hogy a Bizottság valamely vállalkozással szemben más, jogsértés elkövetésével vádolt vállalkozások nyilatkozatára támaszkodjon, akkor sem, ha azokat a Bizottság a bírság alóli mentesség vagy a bírság csökkentése érdekében az engedékenységi közlemény alkalmazása iránti kérelem keretében szerezte be. Ugyanezekből a pontokból azonban kitűnik, hogy a kartellben való részvétellel vádolt vállalkozás nyilatkozata, amelynek pontosságát több más, hasonlóan megvádolt vállalkozás vitatja, nem tekinthető az utóbbiak által elkövetett jogsértés megfelelő bizonyítékának, ha más bizonyíték azt nem támasztja alá, tekintettel arra, hogy a megerősítés elvárt mértéke a szóban fogó nyilatkozatok megbízhatósága miatt alacsonyabb lehet. A vállalkozás nyilatkozatának megerősítésére vonatkozó ilyen feltételt akkor is be kell tartani, ha valamely másik eljárás alá vont vállalkozás vitatja az említett nyilatkozatot. Márpedig tény, hogy a jelen esetben a felperes vitatja az EKA és az FC nyilatkozatainak pontosságát.

207 Másodsorban értékelni kell az EKA és az FC nyilatkozatainak megbízhatóságát.

208 Először is az EKA nyilatkozatait a Bizottság a 4.3 részben az 1997. október 14-i turkui találkozóval és az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatban említi.

209 Ami az EKA-nak az FC és az EKA közötti, 1997. október 14-i turkui találkozóval kapcsolatos nyilatkozatait illeti, azokra a Bizottság a megtámadott határozat (162) preambulumbekezdésében hivatkozik, a 4.3 részben. Az EKA nyilatkozatainak a (162) preambulumbekezdésben átvett ezen részletében az szerepel, hogy az FC folyamatosan növelte spanyolországi és portugáliai szállításait, és hogy fennállt a veszélye annak, hogy ennek következtében a spanyol gyártók Franciaország felé fordulnak. Az EKA továbbá kijelentette: „[BIZALMAS]”.

210 Ezenkívül a megtámadott határozat (163) és (164) preambulumbekezdésében a Bizottság S. (FC) és W. (EKA) feljegyzéseire hivatkozik. Meg kell azonban állapítani, hogy bár az említett feljegyzések beszámolnak az Arkema France és az EKA a spanyol piac kilátásait illető aggodalmairól, a felperes neve soha nem tűnt fel sem közvetlenül, sem közvetve.

211 Végül a megtámadott határozat (165) preambulumbekezdésében szereplő, az 1997. október 14-i turkui találkozóval kapcsolatos következtetésében a Bizottság a következőket állapította meg:

„[F]elmerült a portugáliai, spanyolországi és franciaországi piaci részesedések [FC] által történt be nem tartásának kérdése. Az EKA és az [FC] megállapodtak az ezekben az országokban történő áremelésről is, a többi versenytárs támogatásának fenntartásával."

212 Az EKA-nak a megtámadott határozat (165) preambulumbekezdésében hivatkozott nyilatkozataival kapcsolatban a Bizottság által elfogadott ez utóbbi értelmezés nem helytálló. Ugyanis kizárólag ez utóbbi nyilatkozat kifejezéseiből tűnik ki, hogy az EKA és az FC megállapodtak abban, hogy figyelik a többi versenytárs reakcióját abban az esetben, ha emelik az áraikat. Az aktában szereplő bizonyítékok alapján viszont – és ellentétben azzal, amit a Bizottság állít a megtámadott határozat (165) preambulumbekezdésében – abból nem vonható le az a következtetés, hogy a versenytársak – mint például a felperes – támogatását kell beszerezni az áremelés végrehajtásához. Továbbá, amint a Törvényszék már a fentiekben megállapította, bár S.-nek (FC) és W. (EKA)-nak a megtámadott határozat (163), illetve (164) preambulumbekezdésében hivatkozott feljegyzései megemlítik a spanyol és portugál piacok feszültségét, a francia piacra való következmények kockázatával, e feljegyzések egyáltalán nem említik meg a felperes bármilyen közreműködését, sem nem erősítik meg az EKA-nak az olyan versenytársak, mint a felperes, támogatásának feltételéhez kötött áremelésre vonatkozó megállapodás létezésével kapcsolatos nyilatkozatát.

213 Végül, amint azzal a felperes érvel, semmiképpen nem zárható ki, hogy egy versengő piacon a gazdasági szereplők magatartása alapján, ha valamelyikük egy versenytársnak a piacra való bejutása miatt piaci részesedéseket veszít, természetes, hogy megpróbál új vevőket találni a szomszédos piacokon. Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság állításával ellentétben azon tény, hogy az FC és az EKA az 1997. október 14-i turkui találkozó során megemlíthette a francia piacra abból eredően gyakorolt hatás kockázatát, hogy az FC növelte a spanyol piacokra való szállításait, ezt alátámasztó egyéb bizonyítékok nélkül nem értelmezhető úgy, mint amely bizonyítja egy olyan versenytárs, mint a felperes az EK 81. cikk értelmében vett jogsértésben való részvételét. Így az EKA e nyilatkozatát megerősítő egyéb bizonyítékok hiányában úgy kell tekinteni, hogy a felperes jogszerűen vitatja e nyilatkozat megbízhatóságát.

214 Ami az EKA-nak az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos nyilatkozatait illeti, azokra a Bizottság a megtámadott határozat 4.3 részében hivatkozik. Pontosabban a megtámadott határozat (182) preambulumbekezdésében a Bizottság kijelenti, hogy „nyilatkozataikban az EKA, az FC és a felperes utaltak arra, hogy [S. (EKA), L. (Arkema France), A. (Aragonesas) és S. (FC)] jelen voltak ezen a találkozón". Következésképpen, amennyiben – amint az a fentiekben szerepel – azon bizonyítékok harmadik típusát, amelyek a Bizottság rendelkezésére állnak, a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételére vonatkozó vallomása jelenti, el kell végezni az EKA említett találkozóval kapcsolatos nyilatkozatai megbízhatóságának vizsgálatát ahhoz, hogy azt elemezni lehessen e vallomás bizonyító erejének értékelése során.

215 Másodszor, ami FC nyilatkozatait illeti, ezekre a nyilatkozatokra a Bizottság a 4.3 részben kizárólag az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatban hivatkozik. Pontosabban a megtámadott határozat (182) preambulumbekezdésében is kijelenti a Bizottság, hogy „nyilatkozataikban az EKA, az FC és a felperes utaltak arra, hogy [S. (EKA), L. (Arkema France), A. (Aragonesas) és S. (FC)] jelen voltak ezen a találkozón". Következésképpen a 214. pontban kifejtett okokkal megegyező okokból az EKA-nak az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos nyilatkozatait

illetően el kell végezni FC e találkozóval kapcsolatos nyilatkozatai megbízhatóságának vizsgálatát ahhoz, hogy azt elemezni lehessen e vallomás bizonyító erejének értékelése során.

– A felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételére vonatkozó vallomásáról

216 A felperes nem vitatja, hogy részt vett az 1998. január 28-i jogellenes találkozón. Azzal érvel viszont, hogy amint az kitűnik S. (FC) feljegyzéseiből, e részvétel részleges volt, és a megtámadott határozat I. mellékletében felsorolt 72 versenyellenes találkozó közül ezen az egyen való részvétel nem elég ahhoz, hogy bizonyítsa a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételét.

217 A felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételével kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a ténybeli vagy jogi körülményeknek valamely vállalkozás által – a Bizottság előtt folyamatban lévő közigazgatási eljárás során – történő kifejezett vagy hallgatólagos elismerése kiegészítő bizonyítéknak minősülhet a kereset megalapozottságának megítélése során (a Bíróság C-407/08. P. sz., Knauf Gips kontra Bizottság ügyben 2010. július 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2010., I-6375. o.] 90. pontja).

218 Következésképpen ahhoz, hogy az ilyen vallomást megbízható bizonyítékként lehessen elfogadni, a kereset megalapozottságának megítélése során meg kell vizsgálni, hogy e vallomás szavai kiegészítenek-e a Bizottság által az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatban hivatkozott egyéb bizonyítékokat.

219 Elsősorban, ami a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételét illeti, mindenekelőtt tény, hogy a felperes kifejezetten elismerte a Bizottság előtt folyamatban lévő közigazgatási eljárás során, hogy azon részt vett.

220 Továbbá meg kell állapítani, hogy ellentétben azzal, amit a Bizottság kezdetben az irataiban állított, és amint azt a tárgyalásra készített jelentésre vonatkozó 2010. szeptember 3-i észrevételeiben kifejezetten elismerte, a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvétele a szóban forgó kartell egyik találkozóján való első részvételének minősül. Végeredményben meg kell jegyezni, hogy e megállapítás egyértelműen következik FC nyilatkozataiból, ahogyan azok a Bizottság aktájában szerepelnek. Az említett nyilatkozatok értelmében nyilvánvaló, hogy ami az 1998. január 28-i jogellenes találkozót illeti, a kartell ezen találkozója hasonló volt az előző találkozókhoz, „azzal a különbséggel, hogy azon [a felperes] is részt vett".

221 Másodsorban a megtámadott határozat (182)–(186) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság – a felperes által az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételével kapcsolatban tett kifejezett elismerésen túl – egyéb olyan bizonyítékokra is hivatkozott, amelyek lehetővé teszik e részvétel megállapítását. Így egyrészt S. (FC) e találkozóra vonatkozó feljegyzéseire utalt – amelyek a Bizottság aktájának 1159. és 1160. oldalán kerülnek bemutatásra –, másrészt pedig az EKA nyilatkozatára.

222 Ami az akta említett oldalait illeti, amelyek S. (FC), feljegyzéseit tartalmazzák, a Törvényszék megállapítja, hogy a felperesnek a tárgyalás során feltett kérdésre válaszolva utóbbi elmondta, hogy már nem biztos benne, hogy az akta említett oldalain ismertetett feljegyzések ténylegesen az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkoznak, és ha így volt, azok olyan találkozót ismertetnek, amelyen A. (Aragonesas) nem vett részt.

223 E tekintetben a Törvényszék mindenekelőtt megjegyzi, hogy legelőször is egyértelműen kitűnik a felperes kifogásközlésre adott válaszának 24. pontjából, hogy idézőjelben hivatkozott S. (FC) feljegyzéseinek átvett részleteire, és pontosabban e feljegyzések 14–22. francia bekezdésére és 24–32. francia bekezdésére. Továbbá ugyancsak a kifogásközlésre adott válasz 24. pontjában a felperes egyértelműen úgy azonosítja az említett kifogásközlés 163. pontját, mint amely átveszi S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos feljegyzéseit. Végül a Törvényszék megállapítja, hogy a kifogásközlésre adott válasz 25. pontjában a felperes észrevételeket fogalmaz meg az említett kifogásközlés 163. pontjában hivatkozott feljegyzések tartalmát illetően, de semmikor nem vitatja, hogy az említett feljegyzések az 1998. január 28-i jogellenes találkozó során, A. (Aragonesas) jelenlétében történt információváltásra vonatkoznak.

224 Másodszor a Törvényszék megállapítja, hogy S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos, az 1159. oldalának fejlécén szereplő feljegyzései második bevezető bekezdéséből kitűnik, hogy S. (FC) és L. (Arkema France) tervezték a felperes e találkozón való részvételét.

225 Harmadszor S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozó során leírt, a Bizottság aktájának 1159. és 1160. oldalán ismertetett feljegyzéseiből kitűnik, hogy – anélkül, hogy a felperes írásbeli beadványaiban vagy a tárgyalás során vitatta volna – a neve vagy rövidített formában („Arag” vagy „Ara”), vagy közvetve a képviselője, A. (Aragonesas) neve által megjelenik azon információváltásokban, amelyekre az említett találkozón a résztvevők között sor került.

226 Következésképpen mindenekelőtt úgy kell tekinteni, hogy S.-nek (FC) a Bizottság aktájának 1159. és 1160. oldalán szereplő feljegyzései – a felperes jelenlegi állításával ellentétben – azon 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkoznak, amelyen elismerte, hogy részt vett. Következésképpen az említett feljegyzések egyidejűek egy olyan eseménnyel, amelyen a felperes közvetlenül részt vett.

227 Továbbá, mivel a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételére vonatkozó vallomása a fenti 217. pontban felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében kiegészíti S. (FC) feljegyzéseit, valamint az EKA és az FC a felperes említett találkozón való részvételét illető nyilatkozatait (lásd a fenti 214. és 215. pontot), e vallomás, valamint az említett feljegyzések és nyilatkozatok kellően megbízható bizonyítéknak minősülnek ahhoz, hogy a felperes terhére lehessen őket értékelni.

A Bizottság által a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása érdekében hivatkozott bizonyítékok csoportjának pontos és egybevágó jellegéről

228 A fenti 95. és 96. pontban felidézett ítélkezési gyakorlat, valamint a Bizottság által összegyűjtött bizonyítékokkal, és azok bizonyító erejével kapcsolatos korábbi következtetések fényében a Bíróság szükségesnek tartja ezen a ponton összességében értékelni, hogy a Bizottság által a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása érdekében hivatkozott bizonyítékok csoportja megfelel-e a pontosságra és egybevágóságra vonatkozó követelményeknek ahhoz, hogy megalapozzák azon szilárd meggyőződést, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben.

229 Először is a Törvényszék megállapítja, hogy ami az 1998. január 28-i jogellenes találkozót illeti, amely találkozón a felperes elismerte, hogy részt vett, mind S. (FC) feljegyzéseiből, mind az EKA és az FC nyilatkozataiból kitűnik, hogy az említett találkozó résztvevői ez alkalommal egyrészt érzékeny információkat cseréltek az EGT egész területére kiterjedő tevékenységükkel kapcsolatban, másrészt pedig megtárgyalták maguk között a piaci részesedéseiket és az eladási áraikat.

230 E tekintetben először is, amint azt a Bizottság jogszerűen állapította meg a megtámadott határozat (183)–(186) preambulumbekezdésében, a résztvevők alaposan megvizsgálták a spanyolországi, franciaországi és portugáliai nátrium-klorát-piacokat, érintve a belga piacon való helyzetüket is.

231 Így mindenekelőtt az említett piacokat illetően S. (FC) feljegyzéseinek 9–32. francia bekezdéséből kitűnik, hogy a résztvevők adatokat cseréltek a gyártási mennyiségeiket, az eladási áraikat és a piaci részesedéseiket illetően az 1996-os és 1997-es évek tekintetében. Kétségtelen, hogy a felperes vitatja a rá vonatkozó összeget, amint az S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos feljegyzései 14. és 19. francia bekezdésében szerepel. Meg kell azonban állapítani, hogy egyrészt a felperes elismerte, hogy részt vett az említett találkozón, másrészt pedig nem vitatja az említett feljegyzések 9–28. francia bekezdésében ismertetett megbeszélések tárgyát, másfelől nem vitatja, hogy részt vett az említett feljegyzések 14. és 19. francia bekezdésében leírt információváltásokban, hanem csak az ott szereplő, rá vonatkozó adatok összegét, és végül azt sem vitatja, hogy amint arról a 21. francia bekezdés beszámol, „[BIZALMAS]”, és amint a 22. francia bekezdés felidézi, „[BIZALMAS]”.

232 Továbbá, amint kitűnik S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkozó feljegyzéseiből, nyilatkozataiból és az EKA 2003. évi nyilatkozataiból, a résztvevők és különösen a felperes is tárgyalásokat kezdtek a piaci részesedések szétosztása és az árak rögzítése céljából. Így S. (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkozó feljegyzéseinek 23. francia bekezdésében az szerepel a spanyol piacot illetően, hogy „[BIZALMAS]”. Ugyancsak kiderül S. említett feljegyzéseinek 29. és 30. francia bekezdéséből, ezúttal a francia piacot illetően, hogy „[BIZALMAS]”.

233 Következésképpen e feljegyzésekből kitűnik, hogy amint az FC és az EKA nyilatkozatai azt megerősítették, az 1998. január 28-i jogellenes találkozó célja versenyellenes

volt, és hogy a tárgyalások az EGT területén lévő különböző piacokra vonatkoztak. Ezért, tekintettel a felperes említett találkozón való részleges részvételére és különösen a spanyol és francia piacra vonatkozó mennyiségi igényei kinyilvánítására, valamint ez utóbbi piacon az árai fenntartásának megerősítésére, nem állíthatja azt, hogy nem tudott e találkozó versenyellenes céljáról, vagy nem állt módjában azt megállapítani. Végül meg kell állapítani, hogy a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvétel során egyrészt nyilvánvalóan az volt a szempontja, hogy azon részt vegyen, másrészt pedig semmi nem bizonyítja, hogy nyilvánosan elhatárolódott az említett találkozó versenyellenes céljától.

234 Másodszor az előző megállapításokat nem vonja kétségbe a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvétele állítólagos részleges jellegével kapcsolatos állítása. A Törvényszék által a tárgyaláson való részvételének céljával és annak teljes vagy részleges jellegével kapcsolatban feltett kérdésekre válaszolva ugyanis a felperes nem bizonyította, hogy az említett találkozón való részvétele a többi résztvevőétől különböző célból történt, nem bizonyította, hogy nyilvánosan elhatárolódott e találkozó mondanivalójától, és végül nem szolgált semmilyen bizonyítékkal annak valamilyen fokú bizonyossággal való alátámasztására, hogy – amint állítja – csak részlegesen vett részt ezen a találkozón.

235 A felperes az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvétel állítólagos részleges jellegét illetően legfeljebb egyrészt e találkozó teljesen informális és nagyon gyors jellegét hangsúlyozza, másrészt az akta 1159. oldalán szereplő második bevezető bekezdése szavaira hivatkozik, végül pedig a tárgyaláson azt állította, hogy A. (Aragonesas), aki a felperest képviselte ezen a találkozón, elment a találkozóról, hogy Madridba utazzon.

236 Ami az 1998. január 28-i jogellenes találkozó informális jellegét illeti, elég megállapítani, hogy – amint a fenti 230–233. pontban kifejtett megállapításokból kitűnik – bármilyen formát öltött is az említett találkozó, annak célja versenyellenes volt, és hogy a felperes nem hagyhatta figyelmen kívül sem ezt a célt, sem a szóban forgó jogsértés földrajzi kiterjedését.

237 A második bevezető bekezdés kifejezéseit illetően meg kell állapítani, hogy amint a Bizottság elismerte a tárgyaláson, az említett bekezdés nem szerepelt S. (FC) eredeti, kézzel írott feljegyzéseiben, hanem S. (FC) illesztette be, amikor az említett feljegyzéseket angolra fordította. Végül az említett kifejezésekből egyértelműen kitűnik, hogy S. ebben a második bevezető bekezdésben azon telefonbeszélgetés tartalmát ismertette, amelyre S. (FC) és L. (Arkema France) között 1998. január 14-én sor került.

238 Kétségtelen, hogy mind ebből a bekezdésből, mind S. (FC) ezen 1998. január 14-i telefonbeszélgetés során leírt – a Bizottság aktájának 1147. oldalán ismertetett – feljegyzéseiből kitűnik, hogy S. (FC) és L. (Arkema France) megemlítették a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételét, és azt tervezték, hogy az említett részvétel a spanyol, francia és portugál piacokra vonatkozó tárgyalásokra szorítkozik majd. Meg kell azonban állapítani, hogy sem S. (FC) feljegyzéseiből, sem az EKA nyilatkozataiból nem tűnik ki, hogy a felperes részvétele valójában részleges volt.

239 Ami a felperesnek a Törvényszék által feltett kérdésekre válaszul tett azon kijelentését illeti, amely szerint A. (Aragonesas) gyorsan elhagyta az 1998. január 28-i jogellenes találkozót, mivel el kellett érnie a repülőt, hogy visszatérjen Madridba, e kijelentést nem lehet figyelembe venni az említett találkozón való részvétele részleges jellegének bizonyításához. Amint ugyanis azt a Bizottság a tárgyaláson megjegyezte – anélkül hogy a felperes vitatta volna – egyúttal a Bizottságnak az 1998. január 28-i jogellenes találkozóval kapcsolatos kérdéseire a felperes által adott írásbeli válaszokból – amely

válaszok nevezetesen a Bizottság aktájának 12856. és 12857. oldalán szerepelnek (lásd az E.1 mellékletet) – kitűnik, hogy a felperes egyértelműen utalt arra, hogy egyrészt A. (Aragonesas) bankszámlakivonatából kiderül, hogy utóbbi a brüsszeli Sheraton Hotelben szállt meg 1998. január 28-án, másrészt pedig az említett kivonathoz fűzött megjegyzésekből kitűnik először is, hogy brüsszeli útjának célja az ugyanabban a hotelben tartott CEFIC hivatalos találkozó volt, másodszor pedig hogy részt vett egy az említett találkozóhoz kapcsolódó találkozón, amelynek a hivatalos találkozóval azonos napon kellett történnie. Következésképpen a felperes tévesen állítja azt, hogy A. (Aragonesas) elhagyta ez utóbbi találkozót, hogy repülőre szálljon, és még aznap este visszautazzon Madridba.

240 Végül ugyanennyire tévesen állította a felperes a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszaiban azt is, hogy S.-nek (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkozó feljegyzései 40. francia bekezdéséből kitűnik, hogy A. (Aragonesas) nem vett részt a találkozón. Az említett francia bekezdés értelmében a következőt jelentették ki: „[BIZALMAS]". Ugyanis, noha az ebben a francia bekezdésben szereplő említett feljegyzések valóban a felperes kapacitásainak harmadik személy által elvégzett értékeléséről szólnak, meg kell állapítani, hogy azokból nem lehet arra következtetni, hogy A. (Aragonesas) elhagyta a találkozót, már csak azért sem, mert a felperes által a részvétel állítólagos részleges voltának bizonyítása érdekében felhozott egyetlen bizonyíték – amint azt Törvényszék a fenti 239. pontban megállapította – nyilvánvalóan ténybelileg megalapozatlan.

241 Ennélfogva el kell utasítani – mint megalapozatlant – a felperes azon érvét, amely szerint az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvétele részleges volt.

242 Harmadszor, amennyiben a felperes az 1998. január 28-i jogellenes találkozó teljes egészén részt vett, meg kell állapítani, hogy mivel az említett találkozó résztvevői ez alkalommal és a szóban forgó piacokon való jelenlétük szerint információkat cseréltek nemcsak az EGT-n kívüli tevékenységeiket (lásd S. (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkozó feljegyzései 1–7, 33–38. francia bekezdését), hanem az EGT-n belüli különböző piacokat, vagyis Spanyolországot, Franciaországot és Portugáliát

(lásd S. (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkozó feljegyzései 9–32. francia bekezdését), valamint Finnországot, Svédországot, az Egyesült Királyságot és Norvégiát (lásd S. (FC) az 1998. január 28-i jogellenes találkozóra vonatkozó feljegyzései 26. és 42–48. francia bekezdését) illetően, a felperes nem hagyhatta figyelmen kívül, hogy amint arra a Bizottság hivatkozik, különösen a megtámadott határozat (347) preambulumbekezdésében, azon kartell, amelyben részt vett, az EGT lényeges részét lefedte.

243 A fentiekben előadott megfontolásokból kitűnik először is, hogy tekintettel egyrészt a Bizottság által az 1998. január 28-i jogellenes találkozó során zajlott azon tárgyalások tartalmát illetően összegyűjtött bizonyítékokra, amelyekben a felperes részt vett, másrészt pedig ez utóbbi által az említett találkozón való részvételére vonatkozó beismerésére, a Bizottság jogilag megkövetelt módon bizonyította a felperes 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételét. Mivel, amint az kitűnik a megtámadott határozat (78) preambulumbekezdéséből (lásd a fenti 19. pontot), és anélkül hogy a közigazgatási eljárás vagy a Törvényszék előtti eljárás során vitatták volna, a kartell tagjai piaci magatartásának meghatározására irányuló kapcsolatok – lévén, hogy közelgett a nátrium-klorát-gyártók és a vevőik közötti szerződések éves tárgyalása – általában az előző év végén váltak erősebbé, vagy az adott év legelején folytatódtak, úgy kell tekinteni, hogy a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételére vonatkozóan hivatkozott bizonyíték elég volt ahhoz, hogy a Bizottság arra következtessen, hogy a felperes az 1998-as év során részt vett a kartellben.

244 Másodszor, ami a bizonyítékok csoportját alkotó egyéb bizonyítékokat, azaz a felperesre történő, a megtámadott határozat (349) preambulumbekezdésében említett három hivatkozást és az EKA nyilatkozatait illeti, meg kell állapítani, hogy – amint a megtámadott határozat (78) preambulumbekezdéséből kitűnik – a kartell tagjai közötti találkozókra egyrészt általában az egyes gazdasági évek végén, vagy akár a tárgyalások tárgyát képező év elején került sor, másrészt pedig a szóban forgó piacok éves szinten történő felosztására irányultak. E megfontolásból – amelyet a felperes nem vitat – következik, hogy a bizonyítékok csoportját alkotó egyéb bizonyítékok pontos és egymástól távoli kapcsolattartásra (egyrészt az 1996. december 16-i, 1998. december 4-i és 1999. december 9-i telefonbeszélgetésekre, másrészt pedig az 1997.

október 14-i találkozóra) vonatkoznak, amelyek a szóban forgó jogsértés különböző éveihez kapcsolódhattak (vagyis a fent említett telefonbeszélgetéseket illetően az 1997-es, 1999-es és 2000-es évhez, az 1997. október 14-i találkozót illetően pedig az 1998-as évhez).

245 Következésképpen azon kívül, hogy – amint a Törvényszék a fenti 204., 212. és 213. pontban megállapította – a többi bizonyíték nem megbízható, és a fenti 243. pontban előadott, az 1998-as gazdasági évhez kapcsolódó bizonyítékokkal kapcsolatos megfontolások ellenére, az említett bizonyítékok túlzottan szétszórtak és töredékesek.

246 Következésképpen a fenti 96. és 97. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság által hivatkozott, összességükben értékelt bizonyítékok csoportja nem kellően pontos és egybevágó, és különösen nem tár fel sem egybeeséseket, sem jeleket, akár dedukció útján, azon szilárd meggyőződés megalapozásához, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértés teljes egészében, vagyis 1996. december 16-tól 2000. február 9-ig. Ellenben úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság a felperesnek a kartellben csak az 1998-as gazdasági év során való részvételét bizonyította.

247 Ezért az első jogalap első részét mint részben megalapozottat kell elfogadni, amennyiben a Bizottság tévesen következtetett arra a megtámadott határozatban, hogy a felperes részt vett a szóban forgó jogsértésben egyrészt 1996. december 16. és 1998. január 27., másrészt pedig 1999. január 1-je és 2000. február 9. között. Az első jogalap első részének fennmaradó részét el kell utasítani.

248 Következésképpen, anélkül hogy meg kellene vizsgálni a felperes által az első jogalap második részének – amely a felperesnek a szóban forgó jogsértésben, mint az EGT egész területére kiterjedő egységes és folyamatos jogsértésben való állítólagos részvételére vonatkozó elegendő bizonyíték hiányán alapul – alátámasztása érdekében hivatkozott érvek megalapozottságát, mivel az említett rész okafogyottá vált, részben el kell fogadni a felperes által hivatkozott első jogalapot, amennyiben a Bizottság azt állapította meg, hogy a felperes részt vett a jogsértésben egyrészt 1996. december 16. és 1998. január 27., másrészt pedig 1999. január 1-je és 2000. február 9. között. A fennmaradó részt, tehát a Bizottságnak a jogsértésben 1998. január 28-tól 1998. december 31-ig való részvételére vonatkozó megállapítását illetően az említett jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

249 Részben meg kell tehát semmisíteni a megtámadott határozat 1. cikkének g) pontját, amennyiben abban a Bizottság a felperesnek a szóban forgó jogsértésben való részvétele időszakaként egyrészt az 1996. december 16. és 1998. január 27., másrészt pedig az 1999. január 1-je és 2000. február 9. közötti időszakot állapította meg.

2. *A Bizottság által a felperessel szemben kiszabott bírság összegének kiszámítása során elkövetett jogi és értékelési hibákra alapított második jogalapról*

a) A felek érvei

250 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság jogi és értékelési hibákat követett el a vele szemben kiszabott bírság összegének kiszámítása során. E második jogalap három részre oszlik, amelyek egyrészt a kiszabott bírság aránytalan és hátrányosan megkülönböztető jellege, másrészt a szóban forgó jogsértés időtartamának kiszámítása során vétett hiba, és végül a felperesre jellemző enyhítő körülmények figyelembevételének hiánya.

251 Elsőként a vele szemben kiszabott bírság állítólag aránytalan és hátrányosan megkülönböztető jellegét illetően a felperes előadja, hogy a Bizottság először is értékelési hibát vétett az általa elkövetett jogsértés súlyának megállapítása révén, mivel ugyanazt a súlyossági fokot alkalmazta vele szemben, mint a megtámadott határozat címzettjeiként szereplő vezetőkkel szemben. A felperes által elkövetett jogsértés nem hasonlítható a szóban forgó kartell többi résztvevője által elkövetett jogsértéshez. Így a Bizottság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a jogsértésben való részvétele a Bizottság következtetései szerint nem tartott tovább három és fél évnél, csak az EGT három nemzeti földrajzi piacára vonatkozott, a piaci részesedése csak 5% volt, nem vett részt egységes és folyamatos jogsértésben, és hogy több ténykörülmény bizonyította, hogy ténylegesen nem követte az állítólagos megállapodásokat.

252 Másodszor a fenti 251. pontban ismertetett megfontolásokkal megegyező megfontolások alapján a Bizottságnak nem kellett volna a 2006. évi iránymutatás 25. pontja alapján részvételi díjat belefoglalni a bírság alapösszegébe, vagy legalábbis a megtámadott határozat összes többi címzettjével szemben alkalmazottal azonos részvételi díjat.

253 Ezért, harmadszor, mivel egyrészt a felperes által elkövetett jogsértés esetében ugyanolyan súlyossági szintet, másrészt pedig ugyanolyan részvételi díjat vett figyelembe, mint amelyet a szóban forgó kartell többi résztvevőjével szemben alkalmazott a velük szemben kiszabott bírság alapösszegének meghatározása érdekében, a Bizottság nem vette számításba a felperes jogsértésben való részvételének az egyéb résztvevők részvételéhez viszonyított sajátos jellemzőit. Következésképpen megsértette a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét.

254 Másodszor, ami a Bizottság által állítólag a szóban forgó jogsértés időtartamának számítása során vétett hibát illeti, a felperes megismétli azokat az érveket, amelyeket a hivatkozott első jogalap keretében ugyanezzel kapcsolatban előadott. Hozzáfűzi, hogy abban az esetben, ha a Törvényszék megállapítaná a felperes részvételét

a szóban forgó kartellben, egyrészt e részvétel kezdő időpontját a versenytársakkal való találkozón első és egyetlen alkalommal történő részvételéhez, azaz az 1998. január 28-i jogellenes találkozóhoz képest kell megállapítani, másrészt pedig az említett részvétel befejező időpontjának 1998 decembere felel meg.

255 Harmadszor a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a 2006. évi iránymutatás 2. fejezete B. alrésze rendelkezéseinek megfelelően a javára szóló enyhítő körülményeket, amelyek igazolják a vele szemben kiszabott bírság alapösszegének csökkentését.

256 Az engedékenységi közleményre hivatkozó társaságok által előterjesztett bizonyítékok több részletéből kitűnik, hogy a felperes valójában nem követte a kartell vezetői által kötött állítólagos megállapodásokat. A felperes végül megjegyzi, hogy az említett társaságok által az árak szintjére és a neki kiosztott mennyiségekre vonatkozóan bemutatott bizonyos információk nem feleltek meg a piaci magatartásának.

257 A Bizottság a felperes által a második jogalapjának alátámasztása érdekében felhozott valamennyi érvet vitatja.

b) A Törvényszék álláspontja

258 A fenti 247. pontban levont következtetésekre tekintettel első pillantásra megalapozottként el kell fogadni a második jogalap második részét, amely azon alapul, hogy a Bizottság értékelési hibát követett el a felperes jogsértésben való részvétele időtartamának kiszámításával kapcsolatban.

Az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének a bírság alapösszegének kiszámítása során történő megsértéséről

259 A második jogalap első részeként a felperes az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének a felperessel szemben kiszabott bírság alapösszegének meghatározása során történő megsértésére hivatkozik, a szóban forgó kartell többi résztvevőjével szemben kiszabott bírságok alapösszegéhez viszonyítva.

260 Elsősorban emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás 9–11. pontja alapján a Bizottság bírságok megállapításához használt módszertan két lépcsőből áll. Első lépésként a Bizottság meghatározza az alapösszeget az egyes vállalkozások vagy vállalkozások társulásai számára. Második lépésként ezt az alapösszeget korrigálhatja: emeli vagy csökkenti az egyes érintett vállalkozások részvételét jellemző súlyosbító vagy enyhítő körülmények alapján.

261 Ami konkrétabban a bírságok megállapításához használt módszertan első szakaszát illeti, különösen a 2006. évi iránymutatás 13–25. pontjából kitűnik, hogy a bírság alapösszege a vállalkozás által a jogsértésben való részvétele utolsó teljes évében az EGT területén belül az érintett földrajzi ágazatban megvalósított, áruknak és szolgáltatásoknak a jogsértéssel közvetlenül vagy közvetetten összefüggő eladásainak értékéhez bizonyos meghatározott mértékben aránylik; ezen értéket a jogsértés súlyosságának mértéke alapján határozzák meg, és megszorozzák a jogsértés éveinek számával. Az eladások értékének ezen arányát – amely a jogsértés súlyosságának fokát tükrözi – általában akár 30%-ban is megállapíthatják, olyan tényezők figyelembevételével, mint például a jogsértés jellege, az érintett felek összesített piaci részesedése, a jogsértés földrajzi kiterjedése, valamint az, hogy a jogsértés megvalósult-e. A 2006. évi iránymutatás 23. pontja pontosítja, hogy az árak rögzítéséről, a piac felosztásáról és a termelés korlátozásáról szóló – általában titkos – horizontális megállapodások természetüknél fogva a legsúlyosabb versenykorlátozások közé számítanak, ezért az ilyen jogsértések esetén a figyelembe vett eladások aránya általában megközelíti a 30%-ot. Végül a 2006. évi iránymutatás 25. pontjának rendelkezései alapján, függetlenül attól, hogy a vállalkozás milyen hosszú időszakon keresztül vett részt a jogsértésben, a Bizottság a

bírság alapösszegébe egy kiegészítő összeget vagy „entry right”-ot (a továbbiakban: részvételi díj) épít be vagy építhet be, amely az eladások értékének 15 és 25%-a között mozog. A Bizottság az említett díjat árrögzítésről, piacfelosztásról és termeléskorlátozásról szóló horizontális megállapodások esetén építi be, annak érdekében, hogy a vállalkozásokat elrettentse attól, hogy ilyen megállapodásokat kössenek. A Bizottság viszont más jogsértések esetén is alkalmazhat ilyen kiegészítő összeget. Ugyancsak a 2006. évi iránymutatás 25. pontja rendelkezéseinek megfelelően a Bizottság a részvételi díj arányát – akár árrögzítésről, piacfelosztásról és termeléskorlátozásról szóló horizontális megállapodások esetén megállapított, akár egyéb esetekben megállapítható részvételi díj legyen is – bizonyos, az iránymutatás 22. pontjában meghatározott tényezők figyelembevételével határozza meg.

262 A 2006. évi iránymutatás 24. pontja a következőket állapítja meg:

„Annak érdekében, hogy a jogsértésben részt vevő minden egyes vállalkozás részvételének időtartamát figyelembe vegyék, az eladások értékének függvényében meghatározott összeget (lásd a 20–23. pontot) megszorozzák a jogsértésben való részvétel éveinek számával. A hat hónapnál rövidebb időszak fél évként, a hat hónapot meghaladó, de egy évnél rövidebb időszak egy teljes évként kerül beszámításra.”

263 Másodsorban a jelen esetben a felperes azt rója fel a Bizottságnak lényegében a rá vonatkozó több jellemzőre hivatkozva, hogy a bírsága alapösszegét úgy határozta meg, hogy egyrészt a jogsértés súlyának értékelésre vonatkozó ugyanolyan, 19%-os együtthatót (lásd a megtámadott határozat (521) preambulumbekezdését), másrészt pedig

ugyanolyan 19%-os részvételi díjat vett figyelembe, mint amelyet a többi versenytárssal szemben kiszabott bírság alapösszegét illetően alkalmazott (lásd a megtámadott határozat (523) preambulumbekezdését).

264 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatból, valamint a 2006. évi iránymutatásból, amelynek az elveit alkalmazták a határozatban, és végül az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy bár a jogsértés súlyát első lépésben a jogsértést jellemző tényezők alapján értékelik, mint a jogsértés jellege, az érintett felek összesített piaci részesedése, a jogsértés földrajzi kiterjedése, valamint az, hogy a jogsértés megvalósult-e, második lépésben ezen értékelés módosulhat a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozásokra jellemző súlyosbító vagy enyhítő körülmények függvényében (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-202/98., T-204/98. és T-207/98. sz., Tate & Lyle és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. július 12-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-2035. o.] 109. pontját; a T-213/00. sz., CMA CGM és társai kontra Bizottság ügyben 2003. március 19-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-913. o.] 401. pontját, és a T-191/98, T-212/98–T-214/98. sz., Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2003. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-3275. o.] 1530. pontját).

265 Következésképpen a fenti 261. és 264. pontban felidézettekre tekintettel, a bírság Bizottság által történő meghatározása módszertanának első szakasza az egyes érintett vállalkozásokkal szemben kiszabott bírság alapösszegének megállapítására irányul, az érintett földrajzi piacon mindegyikük érintett árui és szolgáltatásai eladásának értékére egy első, a jogsértés súlyát tükröző szorzótényezőt vagy egy a vállalkozásokat az ilyen jogellenes magatartásokban való újbóli részvételtől elrettentő második szorzótényezőt alkalmazva. Márpedig, amint a 2006. évi iránymutatásból következik, mindkét szorzótényezőt azon tényezők alapján kell meghatározni, amelyek a teljes egészében vett jogsértés jellemzőit tükrözik, mivel az az összes résztvevője valamennyi versenyellenes magatartását magában foglalja.

266 Ezért, ellentétben azzal, amit a felperes sugall, e két szorzótényező mértékének meghatározása nem szükséges figyelembe venni az egyes, egyenként vizsgált egyes

résztvevők által elkövetett jogsértéssel összefüggő sajátos jellemzőket. E megállapítást továbbá megerősíti a bírságok megállapításához használt módszertan második szakasza, amely pontosan azon súlyosbító vagy enyhítő körülmények figyelembevételére irányul, amelyek egyedileg jellemzik a szóban forgó jogsértés egyes résztvevőinek versenyellenes magatartását. Így a két szorzótényező meghatározására vonatkozó, a bírságok megállapításához használt módszertan első szakaszában figyelembe vett szempontoknak a felperes által elfogadott értelmezése nyilvánvalóan téves, mivel a bírságok megállapításához használt módszertan második szakaszában ismét figyelembe venné az egyes résztvevők ugyanazon sajátos jellemzőit.

267 Következésképpen a 2006. évi iránymutatás 22. pontjában a mind a „jogsértés súlya" szorzótényező (a 2006. évi iránymutatás 21. pontja), mind a „részvételi díj" szorzótényező (a 2006. évi iránymutatás 25. pontja) meghatározása érdekében felsorolt összes tényező célja az Unió mint egész versenyszabályai megsértésének értékelése.

268 Így a jelen esetben mindenekelőtt a versenytársak összessége által elkövetett jogsértés jellegével összefüggő tényezővel kapcsolatban a Bizottság a megtámadott határozat (512) preambulumbekezdésében megállapította, hogy a piac felosztásáról és az árak rögzítéséről szóló megállapodásokat kötöttek, amely megállapodások a legsúlyosabb versenykorlátozásokat jelentik. Továbbá a valamennyi érintett fél összesített piaci részesedésével összefüggő tényezőt illetően a Bizottság a megtámadott határozat (513) preambulumbekezdésében megállapította, hogy az említett piaci részesedés 90%-ot tett ki az EGT-n belül. Másfelől a jogsértés földrajzi kiterjedésével összefüggő tényezőt illetően a Bizottság a megtámadott határozat (514) preambulumbekezdésében emlékeztetett arra, hogy a jogsértés hatásait az EGT területének jelentős részén érzékeltette. Végül, ami az azzal összefüggő tényezőt illeti, hogy a jogsértés megvalósult-e, a Bizottság a megtámadott határozat (515) preambulumbekezdésében megállapította, hogy – bár a várt eredményeket nem mindig érték el – a megállapodásokat általában véve követték, és a végrehajtást a kartellen belül ellenőrizték.

269 Végeredményben meg kell említeni, hogy a bírság alapösszege kiszámításának a bírságok megállapításához használt módszertan első szakaszában figyelembe vett bizonyos paraméterei tekintetbe veszik mindegyik érintett fél sajátos egyéni helyzetét. Két objektív paraméterről van szó, amelyek egyrészt a vállalkozás által az EGT területén belül az érintett földrajzi ágazatban megvalósított, áruk és szolgáltatások a jogsértéssel közvetlenül vagy közvetetten összefüggő eladásainak értékével, másrészt pedig az egyes vállalkozásoknak a szóban forgó teljes jogsértésben való részvételének időtartamával kapcsolatosak. Ezért, amint az a 2006. évi iránymutatás 6. pontjának rendelkezéseiből kitűnik, a szóban forgó egyes vállalkozások jogsértéssel összefüggő eladásai értékének és részvételük időtartamának kombinációja már a bírság megállapításához használt módszertan első szakaszától kezdve egyaránt lehetővé teszi az egészében vett jogsértés gazdasági jelentőségének és a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások relatív súlyának tükrözését.

270 Harmadsorban az előző megfontolásokra tekintettel értékelni kell a felperes által arra vonatkozóan megfogalmazott kifogások megalapozottságát, hogy a vele szemben kiszabott bírság megállapításához használt módszertan első szakaszában nem vettek figyelembe a szóban forgó jogsértésben való részvételét jellemző több sajátosságot.

271 Először is, ami a felperes jogsértésben való részvételének időtartamát és az érintett piacon a piaci részesedései, valamint az EGT mindössze három nemzeti piacán való jelenléte által jelzett gazdasági súlyát illeti, meg kell állapítani a felperes által 1999-ben az EGT-ben megvalósított termékértékesítések beszorzásával és az EGT három nemzeti piacán – amely piacokon nátrium-klorátot adott el – a szóban forgó jogsértésben való részvételének a Bizottság által a megtámadott határozatban megállapított időtartamával a 2006. évi iránymutatás 24. pontjának megfelelően, azaz három és fél évvel történő elosztásával a Bizottság a bírságok megállapításához használt módszertan első szakaszától kezdve figyelembe vette a felperes relatív súlyát az egészében vizsgált jogsértésben a piaci részesedései, valamint az EGT területén való jelenléte és jogsértésben való részvételének időtartama alapján. Ezenkívül és a fenti 247. pontban levont következtetések alapján a megtámadott határozat megváltoztatása iránti

kérelem vizsgálatának szakaszában figyelembe kell venni a Bizottság által a felperes szóban forgó jogsértésben való részvétele időtartamának meghatározásával kapcsolatban elkövetett hibát.

272 Következésképpen a felperes által előadott érvet, amelyet lényegében arra alapít, hogy a Bizottság a vele szemben kiszabott bírság megállapításához használt módszertan első szakaszában nem vette figyelembe a felperesnek az egészében vett jogsértésben való relatív súlyát, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

273 Másodszor, ami a felperes által arra vonatkozóan megfogalmazott kifogást illeti, hogy a Bizottság a vele szemben kiszabott bírság megállapításához használt módszertan első szakaszában nem vette figyelembe egyrészt, hogy a 72 versenyellenes találkozóból csak egyen vett részt, másrészt pedig, hogy nem követte a szóban forgó kartell vezetői által kötött megállapodásokat, a fenti 264. pontban előadott megfontolásokra tekintettel elég megállapítani, hogy a 2006. évi iránymutatások rendelkezéseiből nem következik, hogy a Bizottság köteles a bírságok megállapításához használt módszertan ezen első szakaszában figyelembe venni az Európai Unió versenyszabályainak megsértése egyik résztvevőjére jellemző tényezőket. Az ilyen tényezőket ugyanis a Bizottság csak az említett módszertan második szakaszában veszi figyelembe, mint a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozásokra jellemző súlyosbító vagy enyhítő körülményeket. Következésképpen az említett kifogásokat, mint nem relevánsakat, el kell utasítani.

274 Végül mindenképpen meg kell említeni, hogy mivel a Bizottság az egyes bírságok alapösszege megállapításának szakaszában a jogsértés súlya és a részvételi díj tekintetében ugyanazokat a szorzókat alkalmazta valamennyi vállalkozásra, amely a megtámadott határozat címzettje volt, a felperesnek az egyenlő bánásmód elvének állítólagos megsértésére vonatkozó állítása megalapozatlan.

275 Az előző megfontolások összességére tekintettel el kell utasítani a felperes által a második jogalapnak az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére alapított első részének alátámasztása érdekében előadott érveket, részben mint irrelevánsakat, részben mint megalapozatlanokat.

Az enyhítő körülményekről

276 Meg kell vizsgálni a második jogalap harmadik részének – amely azon alapul, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a felperes javára szóló enyhítő körülményeket – megalapozottságát.

277 E tekintetben az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy ha több vállalkozás követ el jogsértést, minden egyes vállalkozás esetében meg kell vizsgálni a jogsértésben való részvétel viszonylagos súlyát (a Bíróság 40/73–48/73., 50/73., 54/73–56/73., 111/73., 113/73. és 114/73. sz., Suiker Unie és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1975. december 16-án hozott ítéletének [EBHT 1975., 1663. o.] 623. pontja és a fenti 90. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítéletének 150. pontja) annak eldöntése érdekében, hogy vannak-e a vonatkozásában súlyosbító, illetve enyhítő körülmények (a Törvényszék T-220/00. sz., Cheil Jedang kontra Bizottság ügyben 2003. július 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2473. o.] 165. pontja).

278 Ez a következtetés a büntetések és joghátrányok egyéniesítése elvének logikus következménye, amely szerint valamely vállalkozás csak a neki személyesen felróható tények alapján részesíthető joghátrányban, és amely elv minden olyan közigazgatási eljárásban alkalmazandó, amely során a közösségi versenyjog alapján joghátrányt szabnak ki (a fenti 277. pontban hivatkozott Cheil Jedang kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 185. pontja; lásd még ebben az értelemben a Törvényszék T-45/98. és T-47/98. sz., Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság

egyesített ügyekben 2001. december 13-án hozott ítéletének [EBHT 2001., II-3757. o.] 63. pontját).

279 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2006. évi iránymutatás 28. és 29. pontja előírja a bírság alapösszegének az egyes érintett vállalkozásokra jellemző súlyosbító vagy enyhítő körülmények esetén történő módosítását.

280 Konkrétabban a 2006. évi iránymutatás 29. pontja azon enyhítő körülmények nem kimerítő felsorolását állapítja meg, amelyek bizonyos feltételek mellett a bírság alapösszegének csökkentéséhez vezethetnek.

281 Igaz, ez a felsorolás már nem hivatkozik a figyelembe vehető enyhítő körülmények között a vállalkozás passzív szerepére. Mivel azonban a 2006. évi iránymutatás 29. pontjában megállapított felsorolás nem kimerítő jellegű, ezt az esetet elméletben nem lehet kizárni azon körülmények közül, amelyek a bírság alapösszegének csökkentéséhez vezethetnek.

282 A jelen esetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság jogszerűen állapította meg, hogy a felperes 1998. január 28. és 1998. december 31. között részt vett a jogsértésben.

283 Ezenkívül a felperes a figyelembe vehető enyhítő körülmények között lényegében egyrészt kisebb jelentőségű szereplő minőségére, következésképpen a jogsértésben való részvétele során játszott passzív szerepére, másrészt pedig arra a tényre hivatkozik, hogy nem hajtotta végre a kartell vezetői által kötött versenyellenes megállapodásokat.

– A felperes passzív szerepéről

284 Az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a valamely vállalkozás által a jogsértés megvalósításában tanúsított passzív szerep az érintett vállalkozás által „visszafogottabb magatartás" elfogadását feltételezi, azaz a versenyellenes megállapodás vagy megállapodások kidolgozásában játszott aktív részvételtől való tartózkodást (a fenti 277. pontban hivatkozott Cheil Jedang kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 167. pontja).

285 Szintén az ítélkezési gyakorlat szerint, a vállalkozás kartellben játszott passzív szerepét alátámasztó kiindulópontként lehet figyelembe venni különösen azt, ha a kartell többi tagjához képest jelentősen ritkábban vett részt a megbeszéléseken (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-311/94. sz., BPB de Eendracht kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1129. o.] 343. pontját), ha később lépett arra a piacra, ahol a jogsértés történt, függetlenül attól, hogy mennyi ideig vett részt a jogsértésben (lásd ebben az értelemben a Bíróság 240/82–242/82., 261/82., 262/82., 268/82. és 269/82. sz., Stichting Sigarettenindustrie és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1985. december 10-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 3831. o.] 100. pontját), vagy ha a jogsértésben részt vevő más vállalkozás képviselője erre vonatkozóan kifejezetten nyilatkozatot tesz (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-317/94. sz., Weig kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1985., II-1235. o.] 264. pontját).

286 Valójában a jelen esetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatból kitűnik, hogy azokra a találkozókra, amelyeken nem vett részt a felperes, a kartell különböző tagjai között az 1998. január 28-i jogellenes találkozót megelőzően vagy azt követően került sor, az 1998-as évvel kapcsolatos tárgyalási erőfeszítései összehangolása érdekében a spanyol, portugál és francia piac vonatkozásában.

287 Így a megtámadott határozat (172) preambulumbekezdésében a Bizottság többek között azt állapította meg, hogy „[…] 1997 végén az EKA, a Finnish Chemicals és az Atochem felülvizsgálták az eladási mennyiségeiket és a piaci részesedéseiket

Portugáliában, Spanyolországban és Franciaországban. […].” Hasonlóképp, a megtámadott határozat (177)–(180) preambulumbekezdésében a Bizottság S. (FC) feljegyzéseire hivatkozva ismerteti az S. (EKA) és S. (FC) vagy L. (Arkema France) és S. (FC) között 1998 januárjában, februárjában és márciusában történt négy telefonbeszélgetés tartalmát, amely beszélgetések során – amint azt a Bizottság a megtámadott határozat (181) preambulumbekezdésében megállapította – egyrészt „[BIZALMAS]”, másrészt pedig „[BIZALMAS]”.

288 A Bizottság azonban jogszerűen állítja azt, hogy az 1998. január 28-i jogellenes találkozó során a résztvevők, köztük a felperes érzékeny információkat cseréltek, és mindenesetre megpróbálták rögzíteni a termékek árát és szétosztani maguk között a piaci részesedéseket az EGT különböző piacain, valamint hogy következésképpen az említett találkozó célja különösen súlyos versenykorlátozásnak minősül.

289 Mind a megtámadott határozatból, mind a Bizottság aktájában szereplő bizonyítékokból kitűnik, hogy az 1998-as évet illetően az 1998. január 28-i jogellenes találkozó során zajlott megbeszélések játszottak meghatározó szerepet a kartellnek a spanyol, portugál és francia piacokon jelen lévő tagjai – többek között az Aragonesas – közötti, az eladási mennyiségeiknek az említett piacokon való szétosztásával, valamint a spanyol és portugál piacon alkalmazott árpolitikájukkal kapcsolatos tárgyalásai során.

290 Ezenkívül S. (FC) feljegyzéseiből kiderül, hogy bár a felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón, mint a kartell valamely találkozóján első alkalommal történő részvétele új eseménynek minősült, e részvétel aktív volt abban az értelemben, hogy – amint a fenti 230–233. pontban előadott megfontolásokból kiderül – A. (Aragonesas) egyértelműen közreműködött, és el nem hanyagolható módon, de mindenesetre a találkozó többi résztvevőjével hasonló szinten részt vett mindhárom, a spanyol, a portugál és a francia piacra vonatkozó versenyellenes megállapodások megkötésére irányuló tárgyalásokon. Következésképpen, bár a felperes nem vett részt közvetlenül a kartell tagjaival egyéb találkozókon az 1998-as évvel kapcsolatban, meg

kell állapítani, hogy az említett részvétel jellemzői nyilvánvalóan nem olyan jellegűek, hogy felfedjenek a felperes által ezúttal játszott bármiféle passzív szerepet.

291 Másfelől meg kell említeni, hogy sem a Bizottság aktájának irataiból, sem magából a megtámadott határozatból nem derül fény a jogsértésben részt vevő olyan harmadik vállalkozások képviselőitől származó kifejezett nyilatkozatra, amely felfedné a felperes passzív szerepét a kartellben 1998 során.

292 Feltételezve továbbá, hogy a felperes arra kívánt hivatkozni, hogy az érintett vállalkozások a fenti 285. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében később léptek a jogsértés által érintett piacra, az ilyen érv a jelen esetben nyilvánvalóan irreleváns. Ugyanis, bár amint azt a Törvényszék a fentiekben megállapította, a felperes részvétele a jogsértésben csak 1998. január 28-án kezdődött, míg a megtámadott határozat többi címzettjének részvétele a megtámadott határozat értelmében 1994. szeptember 21-ig nyúlik vissza, sem az akta irataiból, sem a megtámadott határozatból nem tűnik ki, hogy később lépett a nátrium-klorát piacára. Ellenkezőleg, a megtámadott határozat (25)–(33) preambulumbekezdéséből kiderül, hogy az Aragonesas 1992-ben történt alapításakor az Uralita csoport vegyi anyagok osztályához tartozott, amely osztályhoz a nátrium-klorát tartozott.

293 Ugyanígy nem helytálló az Aragonasnak a Bizottság korábbi határozati gyakorlatára történő hivatkozása. A Bizottság ugyanis az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bírság megállapítására, hogy a vállalkozások magatartását a versenyszabályok tiszteletben tartása irányába befolyásolja (a Törvényszék T-150/89. sz., Martinelli kontra Bizottság ügyben 1995. április 6-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1165. o.] 59. pontja, a T-49/95. sz., Van Megen Sports kontra Bizottság ügyben 1996. december 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-1799. o.] 53. pontja és a T-229/94. sz., Deutsche Bahn kontra Bizottság ügyben 1997. október 21-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-1689. o.] 127. pontja). Ezenkívül az a tény, hogy a Bizottság a múltban bizonyos mértékű bírságot szabott ki meghatározott típusú jogsértések esetén, nem akadályozhatja meg abban, hogy az 1/2003 rendeletben

előírt korlátok között e mértéket megemelje, ha az a közösségi versenypolitika végrehajtása érdekében szükséges (a Bíróság 100/80–103/80. sz., Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1983. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 1983., 1825. o.] 109. pontja; a Törvényszék T-12/89. sz., Solvay kontra Bizottság ügyben 1992. március 10-én hozott ítéletének [EBHT 1992., II-907. o.] 309. pontja és a T-304/94. sz., Europa Carton kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-869. o.] 89. pontja). A közösségi versenyszabályok hatékony alkalmazása valójában megköveteli, hogy a Bizottság a bírság szintjét mindenkor e politika igényeihez igazítsa (a fent hivatkozott Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 109. pontja, és a Törvényszék T-23/99. sz., LR AF 1998 kontra Bizottság ügyben 2002. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1705. o.] 237. pontja).

294 Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy a jelen esetben – ellentétben azokkal a vállalkozásokkal, amelyeket felperes úgy jelölt meg, mint amelyek szerinte részt vehettek a kartellben – a felperes kifejezetten elismerte, hogy részt vett az 1998. január 28-i jogellenes találkozón, és nem szolgált semmilyen bizonyítékkal e találkozó versenyellenes céljától való elhatárolódására vonatkozóan.

295 Következésképpen el kell utasítani a felperes arra alapított érvét, hogy mint kisebb jelentőségű szereplő, passzív szerepet játszott a kartellben az 1998-as év során.

– A megállapodások végrehajtásának hiányáról

296 Meg kell vizsgálni, hogy a felperes által előadott körülmények jellegüknél fogva megalapozhatják-e azt, hogy azon időtartam során, amíg a jogsértő megállapodások részese volt – vagyis az 1998. január 28. és 1998. december 31. közötti időszakban –, ténylegesen kivonta magát azok alkalmazása alól azzal, hogy a piacon versenyző magatartást követett (lásd ebben az értelemben a fenti 103. pontban hivatkozott Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 4872–4874. pontját és a

fenti 277. pontban hivatkozott Cheil Jedang kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 192. pontját).

297 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azt a tényt, hogy valamely vállalkozás – amely versenytársaival összehangolja árait – piaci magatartása nem felel meg a versenytársakkal kötött megállapodásnak, nem kell feltétlenül enyhítő körülményként figyelembe venni a kiszabandó bírság meghatározásakor. Ugyanis az olyan vállalkozás, amely a versenytársakkal való megállapodás ellenére többé-kevésbé független üzletpolitikát folytat a piacon, lehet, hogy egyszerűen csak a saját előnyére próbálja felhasználni a kartellt (a Törvényszék T-308/94. sz., Cascades kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-925. o.] 230. pontja és a fenti 277. pontban hivatkozott Cheil Jedang kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 190. pontja).

298 A jelen esetben elég azt megemlíteni, hogy a felperes által nyújtott bizonyítékok nem engedik meg azt a vélekedést, hogy a piacon tanúsított tényleges magatartása gátolja a megállapított jogsértés versenyellenes hatásait. A felperes különösen arra hivatkozik a jelen kifogás alátámasztása érdekében, hogy az engedékenységi közleményre hivatkozó társaságok nyilatkozatainak több részletéből kiderül, hogy a felperes ténylegesen nem követte a piac vezetői között kötött állítólagos megállapodásokat.

299 Márpedig ezen nyilatkozatoknak a felperes által idézett egyetlen részlete, amely tudósíthat azon kapcsolat tartalmáról, amelynek hatása lehetett az 1998-as évet illetően, az EKA 2006. évi nyilatkozatain alapszik, és az EKA és az FC 1997. október 14-i turkui találkozójára vonatkozik, amelynek során a résztvevők megállapodtak abban, hogy „[BIZALMAS]". Amint azonban a fenti 209–213. pontban megállapításra került, egyrészt kizárólag e nyilatkozat szövegéből derül ki, hogy az EKA és az FC megegyeztek abban, hogy figyelik a többi versenytárs reakcióját abban az esetben, ha megemelik az áraikat, másrészt pedig nem zárható ki, hogy ha egy versengő piacon a szereplők

magatartása alapján valamelyikük egy versenytársnak a piacra való bejutása miatt piaci részesedéseket veszít, természetes, hogy megpróbál új vevőket találni a szomszédos piacokon.

300 Meg kell állapítani továbbá, hogy a felperes kifejezetten utalt arra az írásbeli beadványaiban – amint azt a 254. pont ismertette –, hogy ha a Törvényszék meg is állapítaná, hogy részt vett a kartellben, a részvétele csak 1998. január 28-án kezdődhetett, és 1998 decemberében befejeződött. Nem közölt azonban a Törvényszékkel egyetlen olyan bizonyítékot sem, amely bizonyíthatná, hogy az 1998. január 28. és 1998. december 31. közötti időszakban ténylegesen kivonta magát a megállapodások alkalmazása alól azzal, hogy a piacon versenyző magatartást követett. A felperes által ebből a célból nyújtott egyedüli bizonyítékok csak a vevőinek Franciaországban, Portugáliában és Spanyolországban 1999-ben és 2000-ben eladott mennyiségekre, valamint a Spanyolországban és Portugáliában ugyanezekben az években a különböző vevőkkel szemben alkalmazott áraira vonatkoznak.

301 Következésképpen el kell utasítani a megállapodások abban az időszakban való végrehajtásának hiányára alapított érvet, amely során a felperes részt vett a jogsértésben.

302 Az előző megfontolások összességéből következik, hogy részben el kell fogadni a második jogalapot, mivel a felperes által elkövetett jogsértés időtartama, ahogyan azt a Bizottság a vele szemben kiszabott bírság kiszámítása szempontjából megállapította, téves. A második jogalapot ezt meghaladó részében el kell utasítani.

303 Következésképpen részben el kell fogadni a megtámadott határozat megsemmisítése iránti kérelmet, mivel egyrészt a Bizottság annak 1. cikkében azt állapította meg, hogy a felperes részt vett a jogsértésben 1996. december 16. és 1998. január 27., valamint 1999. január 1-je és 2000. február 9. között, másrészt pedig a Bizottság a határozat 2. cikkében a bírság összegét 9 900 000 euróban határozta meg.

B – *A megtámadott határozat 1. és 2. cikkének megváltoztatása iránti kérelemről*

1. *A felek érvei*

304 Másodlagosan a kérelmei második részében a felperes arra kéri a Törvényszéket, hogy ha nem fogadja el teljes egészében a megsemmisítés iránti kérelmet, a vele szemben kiszabott bírság összegének lényeges csökkentése érdekében módosítsa a megtámadott határozat 1. és 2. cikkét.

305 A Bizottság vitatja a felperes kérelmeit.

2. *A Törvényszék álláspontja*

306 Az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az a tény, hogy az uniós versenyszabályok megsértése miatt bírságot kiszabó bizottsági határozat jogszerűségével szemben felhozott jogalapok vizsgálata jogellenességet tár fel, nem mentesíti a Törvényszéket annak vizsgálata alól, hogy az említett jogellenesség következményei függvényében, korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva, meg kell-e változtatni a megtámadott határozatot (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-59/02. sz., Archer Daniels Midland kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 27-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-3627. o.] 443. pontját).

307 Tekintettel egyrészt a felperes szóban forgó kartellben való részvételének időtartamával kapcsolatban megállapított jogsértésre és következésképpen a Törvényszék által a

fenti 303. pontban a megtámadott határozat részleges megsemmisítésével kapcsolatban levont következtetésekre, amely következtetésekből a Bizottság feladata levonni minden következményt a jelen ítélet végrehajtása során, a jelen esetben nem kell helyt adni a felperes által a megtámadott határozat megváltozatása iránt előterjesztett kérelmeknek.

308 Következésképpen a jelen esetben a Törvényszéknek nem kell gyakorolnia a korlátlan felülvizsgálati jogkörét, megváltoztatva a megtámadott határozat 2. cikkének f) pontját.

A költségekről

309 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 3. §-a értelmében részleges pernyertesség esetén a Törvényszék elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását vagy azt, hogy a felek mindegyike maga viselje saját költségeit.

310 A jelen esetben, mivel a felperes elérte a megtámadott határozat részleges megsemmisítését, amely megközelíti azt, amit a keresetében kért, arra kell következtetni, hogy a Törvényszék jelentős részében elfogadta az említett keresetet.

311 Ezért a jelen ügy körülményeire tekintettel úgy kell határozni, hogy a Bizottság viseli a felperes költségeinek kétharmad részét és saját költségei felét. A felperes pedig viseli a saját költségei egyharmadát, és a Bizottság költségeinek felét.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (második tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék az [EK 81. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/38.695 - „nátrium klorát”-ügy) 2008. június 11-én hozott C (2008) 2626 végleges bizottsági határozat 1. cikkének g) pontját megsemmisíti, amennyiben abban az Európai Közösségek Bizottsága az Aragonesas Industrias y Energía SAU részéről jogsértést állapított meg egyrészt az 1996. december 16. és 1998. január 27., másrészt pedig az 1999. január 1-je és 2000. február 9. közötti időszakban.

2) A Törvényszék megsemmisíti a C (2008) 2626 végleges határozat 2. cikkének f) pontját, amennyiben az a bírság összegét 9 900 000 euróban állapítja meg.

3) A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

4) A Törvényszék az Aragonesas Industrias y Energíát kötelezi a saját költségei egyharmadán kívül a Bizottság költségei felének viselésére.

5) A Törvényszék a Bizottságot kötelezi a saját költségei felén kívül az Aragonesas Industrias y Energía költségei kétharmadának viselésére.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Kihirdetve Luxembourgban, a 2011. október 25-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei ..... II - 7593

Az eljárás és a felek kérelmei ..... II - 7604

A jogkérdésről ..... II - 7605

A – A megtámadott határozat megsemmisítése iránti kérelemről ..... II - 7605

1. A jogi és értékelési hibákra alapított első jogalapról, amennyiben a Bizottság azt állapította meg, hogy a felperes a jogsértésben 1996. december 16. és 2000. február 9. között vett részt ..... II - 7606

a) A felek érvei ..... II - 7606

b) A Törvényszék álláspontja ..... II - 7622

A bizonyításra vonatkozó általános megfontolások ..... II - 7623

A megtámadott határozatban a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételét illetően figyelembe vett bizonyítékok ..... II - 7628

– Előzetes észrevételek ..... II - 7628

– A Bizottság által a megtámadott határozatban eredetileg, a közigazgatási eljárás előzetes szakaszában figyelembe vett bizonyítékok ..... II - 7632

– A Bizottság által a megtámadott határozatban a közigazgatási eljárás kontradiktórius szakaszának eredményeként kifejezetten elfogadott bizonyítékok ..... II - 7632

– A megtámadott határozat (352) preambulumbekezdésének értelmezése ..... II - 7634

– A felperessel szemben a szóban forgó jogsértésben való állítólagos részvételére tekintettel figyelembe vett bizonyítékok azonosításával kapcsolatos következtetés ..... II - 7645

A felperessel szemben figyelembe vett bizonyítékok bizonyító ereje ..... II - 7651

– A felperes szóban forgó jogsértésben való közvetlen részvételével egyidejű, írott bizonyítékokról ..... II - 7651

– Az FC és az EKA nyilatkozatairól ..... II - 7660

– A felperesnek az 1998. január 28-i jogellenes találkozón való részvételére vonatkozó vallomásáról ..... II - 7664

A Bizottság által a felperes szóban forgó jogsértésben való részvételének bizonyítása érdekében hivatkozott bizonyítékok csoportjának pontos és egybevágó jellegéről ..... II - 7667

2. A Bizottság által a felperessel szemben kiszabott bírság összegének kiszámítása során elkövetett jogi és értékelési hibákra alapított második jogalapról ..... II - 7674

a) A felek érvei ..... II - 7674

b) A Törvényszék álláspontja ..... II - 7676

Az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének a bírság alapösszegének kiszámítása során történő megsértéséről .... II - 7677

Az enyhítő körülményekről ..... II - 7683

– A felperes passzív szerepéről ..... II - 7685

– A megállapodások végrehajtásának hiányáról ..... II - 7688

B – A megtámadott határozat 1. és 2. cikkének megváltoztatása iránti kérelemről .. II - 7691

1. A felek érvei ..... II - 7691

2. A Törvényszék álláspontja ..... II - 7691

A költségekről ..... II - 7692